

Markezto eg kiado.
Sivatal es nyomda

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
Pop (Brassai-utca) 10

Telefon:
BRK. és 1101

Disztor 2. II. 8

Egy szám ára pály.
100 sz vidéken is 10; 5
Bukarestben — — 5

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK
Romániában

Egész évre — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévre — — 290
Egy hónapra — — 100

Az előfizetési ára „Föld”
című folyóirattal együtt
hav-ként 10 lejfel drágább

Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 40—
Egy szám ára — ck 2—

1926 június 23 Szerda

Cluj-Kolozsvár * IX. évfolyam * 134 szám

5686. Tamuz 11

Hol a paktum?

A brassói Hunterus szász gimnáziumhoz ma pecsétes irás érkezett a nagyszabenyi tankerületi főigazgatótól. Ilyenkor, év végén, vizsgák között a kisebbségi iskolák tanárai és diákjai rendszerint keserű szájú szoktak kapni az ilyen főigazgatói levelektől, amelyek jóvátehetően fajt accompli elé állítanak egy csomó jobb sorsot érdemlő diákkegyzesztenciát. Nos, a brassói szász gimnázium igazgatója jogos aggodalommal bontotta fel most is a szabenyi főigazgató borítékját. A legújabb szabenyi rendelet alig egy héttel a vizsgák előtt felhívja az intézet vezetését, hogy a zsidó és román tanulók részére ne állítson ki évvégi jegyeket. Pont. Indokolás nincs.

Ez a rendelkezés csak látszólag kételi és csak elméletben sújtja egyformán a zsidó és román gyerekeket. A gyakorlatban a nagyszabenyi rendelet kérelhetetlen szigorúsága megszelidül azon, hogy egyetlen román tanulója sincs a brassói szász gimnáziumnak és csak egy néhány zsidó fiú veszti el majd egy évet az életéből. Megszoktuk már, hogy a közoktatás legfőbb ellenőrei a százfélé és egymással sokszor ellentétben lévő miniszteri és főigazgatói rendelkezések közül az utolsó pillanatban épen azt kapják elő, amely egyetlen tollvonással halomra dönti a kisebbségi diák egész évi erőfeszítéseit.

Ilyen brutális tollvonás a legújabb szabenyi rendelet is, amelynek forrása a magánoktatási törvénynek leghetlenebbik szakasza, amely a nemzetiségi iskoláktól eltiltja a másfajta nemzetiségű diákokat. Ennek a törvényszakasznak az intenciója, mint ahogy az a szabenyi főigazgató átiratából is kitűnik, egyformán irányul a román diák ellen is, de a liberális rezsim szavazóegyeje mégis megszavazta, noha Vajda Sándor kétségbeesetten tiltakozott az ellen, hogy a kisebbségi tanszabadság béklyóba szorítása címen elköbözze a román gyerekek szabad iskolaválasztási jogát is.

A másvallásúak különös iskola-karanténjából törvény lett a törvényből pedig a legválságosabb pillanatokban főigazgatói rendeletek születnek. Mert alapjában véve soha sem hajtották végre ezt a törvénycikket és mostanáig hivatalos és félhivatalos türelmi pátensek jöttek, jösznek, fenntartották a status quo-antét. Az országos választások során a kormányának a kisebbségekkel való paktumának egyik fontos pontja ennek a szégyenletes iskola-karanténnak megszüntetése volt. A kormány ünnepélyesen kijelentette, hogy a szabad iskolaválasztási jogot erőbithatatlanságában visszaállítja és a kisebbségek megnyugvással vegyes diadallal könyvelték el ezt a sikert. Igaz, hogy a kormány nem a zsidósággal kötötte meg ezt a paktumot, ez azonban semmit sem változathat az ígért sulyán és semmiképpen sem indokolja azt a lehetetlen és kegyetlen állapotot, hogy az a néhány zsidó diák, aki még a brassói szász gimnáziumban megmaradt, az év végén tudja meg, hogy egész évben hiába tanult. Szeretnénk a kormány paktumos iskolai ígéreteit tételes törvényeinkbe becikelyezve látni, mert ez az egyetlen biztosítéka annak az egyébként természetesen és magától értetődő állapotnak, hogy a kisebbségi diákoknak is kizárólag csak a tanulmányokkal kelljen megbízni és tanulni akarása ne fulladjon okvetlenül bele a nemzetiségi iskola-rendeletek szövevényes labirintusaiba. Mindaddig, amíg a választások hevében tett kormányígéret nem új törvénnyel, hanem csak a régiek a lomtárba helyezésével oldja meg legégetőbb iskola-problémáinkat, egyáltalában nem érezhetjük magunkat nyugodtan, mert a főigazgatók kezei hosszúak és messzire eléri a talán feledésnek szánt ócska törvény-szakaszokat.

Garoflid miniszter nyilatkozata az új bankjegykibocsátás feltételeiről

Devizákkal kell fedezni az új emissziót és biztosítani a lej árfolyamát

(Cluj-Kolozsvár, június 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Rövid bukaresti jelentés alapján kivonatolva közöltük Garoflid földmivélségi miniszter nyilatkozatát a bankjegyforgalom növelésének szükségességéről. A ma ideérkezett „Argus” teljes egészében közli az interjút, amelynek közérdekű részeit alább adjuk közre:

— A kormány ezideig még nem tett javaslatot a Banca Nationalának a bankjegymennyiség szaporítására, — mondotta Garoflid miniszter. — Ez a kérdés azon az anédon került tárgyalásra, melyet a gazdasági élet reprezentánsainak tevérsával tartott a kormány. Alapjában véve inflációról szó sem lehet. Arról beszélnek, hogy hárommilliárdos új bankjegykibocsátásra van szükség. Ez hibás beállítás, mert a bankjegyforgalom növelése a tervezett módszer szerint nem jelenti a bankjegykontingensnek fix összeggel való emelését, mert az újabb bankjegyek kibocsátása nélkül is megvalósítható.

Miért van szükség bankjegykibocsátásra?

— Abban a memorandumban, amelyet Jean Crisovoleni dolgozott ki, a Banca Nationalara az a feladat hárul, hogy napi árfolyamon vásároljon össze minden kapható devizát és ennek a devizamennyiségnek megfelelő összegben bocsásson ki új lejbankjegyeket. Ez azt jelenti, hogy a bankjegyforgalom mindig az exportlehetőségektől függ és az egész tranzakció csak a pénzforgalom megkönnyítését szolgálja. Csak hogy ennek jelenleg utját állja a Banca Nationalával megkötött egyezmény, amely a bankjegyforgalmat 21 milliárdban maximalja. Ezt a mennyiséget ma már elértük. Ha a pénz ma beváltható volna, az egész probléma fel sem vetődött volna, mint ahogy a háború előtt sem merült fel soha, mert akármennyi aranya, vagy aranydevizája volt az embernek, a Nemzeti Banknál bármikor beválthatta bankjegyre. Sőt ma, habár a pénz nem beváltható és a bankjegyforgalom határok közé van szorítva, szintén nem volna szükség újabb bankjegykibocsátásra, ha Európában szabad aranyforgalom lenne. Ehelyett azonban mindenütt a deviza vált fizetési rendszeré, amelyeket a nagyközönség nem ismer és így lejre cserélendők, hogy árut lehessen kapni értük. Ez a becserélés volna a Banca Nationala főfeladata és szükségszerűen növekednie kellene az ország gazdasági fejlődésével, vagy amennyivel több deviza jön be az országba, ugyanannyival több bankjegynek kell szükség szerűleg forgalomba kerülnie az egészséges gazdasági élet érdekében.

A papirpénz stabilizálása

— Az így lefedezett bankjegykibocsátás nem nevezhető inflációnak, mert infláció az, ha a Nemzeti Bank arany-, vagy aranydevizafedezet nélkül bocsát ki bankjegyeket, infláció az, ha a jegybank kereskedelmi fedezésre bocsát ki új bankjegyeket, amint azt a Banca Nationala négy éven át tette, infláció lehet manapság egy csupán 33 százalékos fedezettel bíró bankjegykibocsátás is, amit a Banca Nationala szabályzata is megenged. De a megfelelő fedezettel növelt bankjegyforgalom nem infláció.

— Ennek a módszernek első következménye az volna, hogy a devizának lejre való átcserelési lehetősége megkönnyítene a román termékeknek külföldre jutását, ami különösen fontos a kedvezőnek ígérkező gabonakampány szempontjából. Az így véghezvitt tranzakció nagyban hozzájárulna a lej stabilizálásához, mert csak korlátozott mértékben teszi konvertábilissá a lejt. A redukált konvertábilítás deviza, ha az csak a külkereskedelem szükségleteinek felel meg, egyedüli módja a papirpénz stabilizálására.

— Az a papirpénz ugyanis, amely nagy aranyfedezettel rendelkezik ugyan, de nem kerül beváltásra, biztos értécsökkenésre van itélve, ha átmenetileg brük emelkedéseket tud is elérni. A papirpénz értéke a bizalom alapul és fluktuációja azzal van kapcsolatban, hogy az ország termelői milyen mértékben fogadják el termékeik ellenében, de függ a külföld bizalmától is, amellyel alkalmasnak tartják az állami költségvetés hiányainak fedezése szempontjából. Erről nemrég győződtünk meg, amikor a lej 1.75 aranyzantimara esett Zürichben, holott 2.50 szantimos árfolyamon is ötvenszázalékos fedezete van a Banca Nationalában.

Biztosítani lehet a lej stabilitását

— A szükségesnek mutatózó lejkibocsátásnak most a gabonakampány előtt még egy közérdekű következménye volna. Ha az exportnak most beálló aktív periódusában amortizálnák a lejemelkedést, ezzel a mechanizmussal biztosítanánk a lej stabilitását későbbre is, amikor a kivitel ellanyhul. Ezek kivül, ha bőséges termést veszünk alapul és magánosokra nyújtott, vagy közkölcsozők útján nagyobb mennyiségű külföldi tőke jön be az országba, ezáltal olyan devizafölösleg birtokába jutna a Banca Nationala, mely az összes kötelezettségek rendezésére elegendő.

Lehetetlen a revalorizáció

— Lej revalorizációja, vagyis régi árfolyamára való mesterséges feljavítása nemcsak lehetetlen, de szinte erkölcstelen is. Mert arra, hogy a lej értékét feljavítsuk, akárkinek a birtokában van is, fel kellene áldozni a hazai termelés fölöslegeit, amelyeket okozhatna a fordítani, hogy a mai bankjegyforgalmat fedezettel lássuk el. Az aranykészletekkel és devizákkal együtt ez a fedezet ma ötvenszázalékos. És ha a gazdasági élet szükségleteinek megfelelő tempóban fokozatosan új bankjegymennyiségek kerülnek forgalomba, ennek az emisszióknak hetvenszázalékos fedezete volna, míg ha a termelési fölöslegeket a lej revalorizálására fordítva el is érnék Zürichben egy ötszantimos árfolyamot, a mai bankjegymennyiség aranyfedezete alig haladná meg a huszonöt százalékot. Nem beszélünk azokról a gazdasági nehézségekről, amelyek újabta állanak ennek a rossz pénzügyi politikára való tervnek.

Garoflid miniszter végeredményben arra a konkluzióra jut, hogy a pénzügyi helyzet szanalására az egyetlen helyes és praktikus módszer a „plafond” — a maximált bankjegykontingens túllépése.

Brazília hivatalosan is kilépett a Népszövetségből?

London, június 22. Chamberlain kijelentette az alsóházban, hogy Brazília részéről hivatalos értesítést kapott a Népszövetségből való kilépéséről. A külügyminiszter hozzátette, hogy attól tart, Spanyolország is követni fogja Brazília példáját.

Egy későbbi jelentés úgy tudja, hogy Chamberlain a hozzántézett kérdésekre azt jelentette ki, hogy Brazília formálisan még nem lépett ki a Népszövetségből. Anglia nagyon sajnálja, ha ez megtörténne és reméli, hogy Brazília még egyszer alaposan megfontolja helyzetét, mielőtt kilépne egy olyan hatalmas szervezetből, mint amilyen a Népszövetség. További kérdésre Chamberlain azt a felvilágosítást adta, hogy a Spanyolország kilépéséről szóló határozatról semmiféle hivatalos jelentést nem kapott.

Rembrandt kortársa

Jan van Steen kiállítása Leidenben

(Gravenhage, június 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Van a bécsi Belvedere ban egy festmény: „Bauernhochzeit“, vagy mint eredetileg „Boerenhuwelyek“, amely egy középeurópaiak híres groteszkul hat, de amely hű reflektora még most is a holland-paraszt lakodalmaknak. Azt csak egy olyan festő festhette aki holland parasztlakodalmakhoz ért és aki csak egy igazi genre-művész volt. De kér, hogy nem láthattam viszont a „Bauernhochzeitot“ Leidenben, Jan van Steen születésének 300-ik évfordulója alkalmából rendezett kiállításon. Most, így ismerve a holland lakodalmi szokásokat, jobb benyomást kellett volna a kép.

Június 14-én nyitották meg a leideni városi múzeumban a „De L. kenhs!“ ban a kiállítást, mely a pompás gyűjteményével, szépségével és művészetirányításával jelentőségével szinte páratlanul áll az utóbbi évtizedekben. Ez abból az alkalmából történt, hogy Jan v. Steen 300 évvel ezelőtt Leidenben született, ahol egyébként művész — és korábban Rembrandt is napvilágot látott. — Jan van Steen tulajdonosa volt egy csapásnak és mint ilyen, többnyire korsmajeleneteket festett és szellem, humor és találékonyaság tekintetében az összes németalföldi genre festőket felülmúlta.

Kül- és belöldi írók, művészek és hivatalnokoknak köszönhető, hogy kb. 80 festményt sikerült összehozni, kicsiket nagyokat, melyek közt a téma, genre, felvétel, szíre, hang, hangulat a különbözőségeket nyújtják. Ritka alkalom a nagy mester közelebbi megismerésére. Műtörténészeknek ép úgy, mint tanúknak és idegeneknek is ez kitűnő tanulmányozási alkalom. Ilyen alkalom talán soha sem tér vissza és ez joggal nevezhető világsemménynek. Nem más mint Vilma királynő, az anyakirálynő és Henrika hercegné, a királynő férje a védnökök.

A megnyitáson, melyet *mr. dr. J. C. Overvoorde*, a leideni városi múzeum igazgatója és *dr. W. Martin* a hágai Mauritshuis museum igazgatója nyitották meg, jelen voltak a minisztériumok és az idegen államok képviselői, továbbá a világ minden részéről érkeztek újságírók és műbarátok. Többek közt az amszterdami Ryks museum küldött néhány festményt, a hágai Mauritshuis, Gemcentrum museum és Bredius-múzeum, a haarlemi Frans-Hals-múzeum, a leideni városi múzeum, a kölni Richartemuseum, a berlini Kaiser-Friedrich múzeum, a casseli, göttingi és antwerpeni múzeumok.

Megjénésok Schwaból, Dániából, Olaszországból, Német-, Francia- és Angolországból, továbbá Hollandia különböző vidékeiről szintén szerepelnek néhány pompás példányal. Különböző periódusokból való képek há tükretr adják Jan van Steen, a „borturkóhídár (parasztfestő) sokoldalú, káprázatos tehetségének Orvostudomány, jó és kelles, rajzlecke, olvasó gyakorlat, hegedűsök, parasztlakodalmak, vízkészít, karácsonyi és farsangi ünnepek, boldog, énkő családok (Soo, de ouden Songen!) korcsmai verések, elmélyedt kártyások, ivék, s. h. mind a genre festők fölébe helyezik. És ha az ember elgondolja, hogy ez a 80 összegyűjtött festmény a mester munkáinak alig tizedrészét teszik, s ha figyelembe vesszük, hogy egyedül Hágában kb. még ugyanannyi Jan Steen kép van meg múzeumokban csak, eltérve a számtalan magánkézben levő képektől, akkor talán fogalmat alkothatunk róla, hogy mit produkált ez a festő. Körülbelül 700-ra becsülük műveinek számát, melyek az ötödik festészeti periódus remekei és bátran halhatatlan műveknek nevezhetők. Az azonban természetesen, hogy enn, i összehozott műnél a különböző művészetek nagyfokban észlelhető. Vannak képek, melyek meghazudtolják a mögöttük levő századokat s talán ép úgy ragyognak most is, mint hajdanán, amikor egy csapáros jobb kezével festett s talán ugyanakkor balkezevel bort mért ki a fiamand parasztnak. Vannak aztán olyanok, amelyek elárulják, hogy a firmis nem volt mentes a korcsma piszkától. Ezek a megállapítások azonban legfeljebb az idő „vasfogá“-nak rovására is irandók, de a műveikre semmiesetre sem. Talán a mesterére sem. Nehéz feladat annyi szépség láttára választani, azonban mégis meg fogom kísérelni egy s más mű megemlést.

Természetesen a legnépszerűbb és legtöbbet tanulmányozott festmény Jan van Steen „tükretyes“ (vill. megjelölés: deftig) (portraitja az amszterdami birodalmi (Ryke) muzeumból, a gazdag szinezetű,

ragyogó „Diekonigenavond“ (vizkereszt) Casselből, a már említett, óriási kép „Soo de ouden Songen“ (Óregünk nótája) a hágai Mauritshuisból, Háman leleplezése, Gazdag konybák, Boerenbruiloft (a parasztlakodalmak egy másolata) az amszterdami muzeumokból, a szép „Az istola“ Harburgból, „Tollfaragó“ Heemstedből, a „retorikus“ Eindhovenből, „Iphigénia“ Veresillesből, „Rajzlecke“ Dániából,

„Fáradt utas“ Londonból.

Ugyancsak a pompás termek egyikében egyik másik szerszám is látható, amelyeket Jen v. Steen használt.

A kiállítás augusztus 31-éig fog tartani, s amint hírlib, mind az öt földrészről jelentették be magukat látogatók, akik jönnek a világ egyik legcsodásabb kiállítását megnézni. Pollák Rudolf

Sulyos válság Londonban az orosz kérdés miatt

Churchill éles beszéde a szovjet ellen

(London, június 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormányban sulyos nézeteltérések merültek fel a szovjethoz való viszony tekintetében. Birkenhead és Churchill lord, a teljes szakítás politikája mellett foglalnak állást, Chamberlain viszont visszalépéssel fenyegetőzik, ha a szovjet-kormányval szakítanak.

Az angol kormány ismert bolsevista-ellenes tendenciája mellett is nagy meglepetést keltett londoni politikai körökben az a témád hang, amelyet Winston Churchill kincstári kancellár egyik legutóbbi beszédében használt a bolsevista Oroszország ellen. Churchill kijelentette, hogy az angli szűnszrajtot ki lehetett volna kerülni, ha csak arról lett volna szó, hogy egy olyan konfliktust oldjanak meg, amely angol emberek között merült föl. Az orosz bolsevisták azonban közbevetettek és minden erejükkel megkísérelték, hogy az amugy is nehéz vitát teljesen megoldhatatlanná tegyék.

— A bolsevisták, — mondotta Churchill — akik már tönkretették saját országukat, most fátádatlanul munkában állanak, hogy a mi országunkat is tönkretegyék, mert tudják, hogy az angol szigetország képezi a leghatalmasabb gátat az általuk tervezett világforradalom ellen.

Ha a bolsevisták az angol világbirodalmat, mint élő és valóságos erőt kirakcsizhatnék a világpolitika előjárékából, akkor azt hiszik, hogy megérkezik számukra a pillanat, mikor a

világ egész polgárságát kipusztíthatják és helyébe egy orosz vezetés alatti trianizmust állíthatnak, mely a bolsevisták számára a legnagyobb haszonnal járhat. Ez a tervük azonban nem fog sikerülni, mert túlságosan alábecsülik az angol világbirodalom nem nagyon lármás, de annál sulyosabb erejét.

— A mi demokráciánk és a mi parlamentünk — folytatta beszédét Churchill — de csöszesen fog fennállani akkor is, amikor a bolsevisták már régen el lesznek temetve a fölszabadított Oroszország multjába, miután természetesen büntikért méltóan vezekeltek. A leg-sulyosabb hiba volt, hogy az orosz in rikusoknak megnyitottuk az ajtókat Angliába.

Churchill végül komolyan intette mindazokat az üzletembereket, akik Oroszországnak hiteket adnak, hogy ezt csak saját felelősségükre tehetik, mert az angol államkincstár semmi körülmények között sem hajlandó vállalkozásai kockázatának legkisebb részét sem magára venni.

Meggyilkolták Petljura hadsegédét is

A lengyel sejm ukrán tagjai tisztára akarják mosni Petljura emlékét. Az ukrán szocialisták pogromhősnek nyilvánítják

(Varsó, június 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A lengyel sejm ukrán klubja Petljura lelévését alkalmából következő nyilatkozatot adta ki: „Az ukrán népköztársaság direktóriuma egykori elnökének, Petljura tragikus halálával kapcsolatban a zsidó sajtóban olyan közlemények jelentek meg, amelyek Petljurát pogromhősnek bélyegzik és a zsidók elleni vérengzésekért őt teszik felelőssé. Az ukrán sejmklub sajnálattal veszi tudomásul, hogy a lengyelországi zsidó lakosság hivatalos képviselése, a zsidó sejmklub ugyanilyen értelmű nyilatkozatot tett, Petljurát pogromhősnek nevezte, noha ő működésének minden eszközével azon volt, hogy pogromterveket megküszöcsön és minden pogromakciót leküszöcsön. Az ukrán társadalom örökké küzdött a pogromok ellen, amiket csak az ukrán lakosság ellenései inzenáltak, bizonytalan elemek, akiknek nem volt ezzel más céljuk, minthogy az ukrán nép ujjaéledésének mozgalmát lezűllessék. A zsidó sajtó és a zsidó sejmklub álláspontját az ukrán társadalom nem tekintheti egyébnek, mint az ukrán nép elleni alapítlan, sulyos vádusnak. Az ukránok parlamenti képviselése kötelességének tartja, hogy az ukrán nép és Petljura hírnevét megvédje és ezért határozottan protestál a zsidó sajtó és zsidó sejmklub támadásai ellen.“

Ezt a határozatot nagy viták előzték meg. Az ukrán sejmklub szocialista tagjai a határozatot nem írták alá.

Schwartzbarth soha nem volt kommunista

Párisból érkezett jelentések szerint Rakovszki Szovjetoroszország franciaországi követe Henri Forreshez Schwartzbarth védőjéhez íratot intézett, amelyben hivatalosan közli, hogy Schwartzbarth nem tartozott a kommunis a párthoz és sohasem képzett a „komintern“-től semmiféle megbízást. Együttal hivatalosan megállapították azt is, hogy Schwartzbarth felelőse néhány hónap előtt Oroszországba akart utazni, az orosz követség azonban vona-

kodott vizumot adni neki azzal az indoklással, hogy férje kimondott ellensége az orosz szovjetrendszernek.

Mire fordítják a Schwartzbarthért befolyt adományokat?

Közölte az Uj Kelet, hogy a „Jewish Morning Journal“ Newyorkban Salom Schwartzbarth védelmére alapot létesítettek, amelyre az első napokban négyezer dollár gyűlt össze. Schwartzbarth családja most az a kívánságát közölte, hogy Schwartzbarth védelme érdekében semmiféle gyűjtés ne rendezzenek. Ha azonban mégis összegyűlt bizonyos összeg, akkor ezt használják föl azoknak az aktáknak és anyagnak költségére, amiknek előteremtésére szükség lesz a főügyaláson és amelyek igazolni fogják a Petljura irányítása mellett történt pogromokat. Ez mind közügy, ezért az adományokat csak erre szabadjon felhasználni.

Meggyilkolták Ospilko táborneket, Petljura hadsegédét

A galíciai Grodekben — varsói jelentés szerint — nyílt utcán rálöttek Ospilko nyugalmazott orosz tábornokra. A tábornok a helyszínen meghalt. Egyelőre nem lehetett a tettes kilétét megállapítani. A szocialista lapok szerint Petljurának ezt a jobb kezét éppugy Szovjetoroszország fölbujtására tették el láb alól, mint magát Petljura hetmant azért, hogy e pör során kompromittálják az orosz ellenforradalmat.

Budapestre utazók!

60 lejes magyar vizumot

és féláru vasuti jegyet (oda vissza) Kolozsváron kizárólag a Fötér 1 szám alatti menetjegyjirodában szerezhetik be.

Ruhája molymentessé válik, ha Czinknél festtet, tisztított.

Genfiől Jeruzsálemig

A Cionista Világszervezet végrehajtóbizottságának minden tagja ezekben a napokban a zsidó nép jövőjére kiható nagyfontosságú szervezeti és politikai feladatok megoldásán fáradozik. Szokolow a délafrikai zsidóság körében fejt ki hatalmas propagandát, a nagy héber költő Bialik és Schemarjahu Lewin Amerikában időznek, ahol az amerikai zsidóság áldozatkészségét Zsidóország felépítésének szolgálatába terelik és a héber nyelv és kultúra újjászületését hirdetik, a Világszervezet elnöke dr. Weizmann és vezérkara a Népszövetség és a mandátumbizottság tanácskozásain Genfben van, ahol első ízben jelentek meg a nemzetközi politika fórumán a palesztinai zsidó nemzetgyűlés kiküldöttjei is. Tudósaink és kutatóink felkeresik a legtávolabb fekvő területeket népünk elszórt részeitek felkutatására és mindenütt az egész világon egy régi kulturájú nép készül évezredek elnyomatása után önálló állami léttel újból bevonulni az életbe. Találgások szép valóság lesz, olyannyira, hogy világosságát a rabsághoz és sötétséghez szokott szem szinte elkápráztatja. A történelemben egyedülálló hódítás ez: új népi élet feltámadása a kultúra és a munka jegyében. Ugy kellene lennie, hogy ennek a népnek minden egyes tagja tündöklő kötelességérzettel és önkéntes fejelemmel sorakozzék a felszabadulás zászlaja mögé. Ezt a zászlót a Cionista Szervezet bontotta ki és népünk milliói a megváltó reménységet látják benne.

A Szervezet vezetősége az egész zsidó nép érdekében harcra szólítja fel a zsidó népet és a föld megszerzéséért a történelem ősi jogán és a népük legjobbjai ítéletének jogcímén. A világ tekintete felé fordult és a képességeinkbe vetett bizalom igazolását várja tőlünk. Vajjon megérti-e ez a hontalan nép, hogy számára is útott a megújulás órája. — A zsidó nép sorsa attól függ, hogy erre a kérdésre milyen választ fog adni.

Akaratunknak kifejezője: a sékel. Egyszer egy esztendőben kell a zsidó nép minden tagjának bizonyosságot tennie arról, hogy figyelemmel és odaadással kíséri vezéréinek az ősi föld visszaszerzésére irányuló törekvéseit. Minden sékel egy téglát jelent abban az országban, amelyet a zsidó nép visszaemlékezéseiben és reményeiben soha egy pillanatra el nem hagyott. S eljön majd az idő, mikor önként, vagy úgy az okoskodók és a közömbösek, a hitetlenek és a szökevények, a valódiak és az átfestettek mind sietni fognak a sékejt meg-

váltani, hogy minél kifejezőbben köve eljék szorongatott létük feloldását saját népi otthonuk területén, hogy minél hathatósabb erővel és anyagi alátámaszással sietessék az egész nép sorsáért aggódó vezetők tekintélyét és munkáját.

Az erdélyi zsidóság nagyrésze ismételt tanu jelét adta annak, hogy megérti helyzetét és látja a tennivalót. De mindaddig, amíg a sékel megváltása és terjesztése, jelentőségének feismerése és megjelenésének végső konzekvenciái nem jelentenek itt is egyetlen nagy népi manifesztációt, nem mondható méltónak a nagy időhöz, amely a zsidó népre virradt.

A sékel akciónak a zsidó nép széles rétegébe kell hatolnia és mozgalmunk vezetőinek elsődleges feladata, hogy az eszmének új híveket szerezzenek, a cionizmus gondolatát minden szociális osztályba belevigyék és nemcsak vers-nyben siessenek minél több sékelfizető szerzésével a nagy mű befejezésén közreműködni. A szervezet helyi csoportjainak ve-

lői vetekedjenek egymással komolyságban és lelkesedésben, hogy igyekezzenek a zsidóság minden köréből munkatársakat nyerni, akiket egyenlően kötelezhetnek egy bizonyos számú sékel elhelyezésére. Mindenütt találhatók öntudatos és a munkára rátermett emberek, akikre bizalommal tekinthetünk. A zsidó nép barátai és ellenségei egyaránt figyelemmel kísérik életkaráinknak ezt a megnyilvánulását, amelynek mérve és módja legbiztosabb fokmérője az erdélyi zsidóság intelligenciájának és vezetői hivatottságának. Nem mészérlő, a német és lengyel, az osztrák és a csehszlovák területek zsidósága már régen túl van a mi kezdő korunkon s ha egy nép fiai között érdem és érték szerint kell határoznunk, úgy bizonyára azok tarthatók számon az elismerésre, akik gondolkodásban és tettben az első sorokban voltak. Az erdélyi zsidóság fájdalmas önvizsgálódásból is ki fog sarjadni a felismerés tudata. W. N.

Kolozsvár egy ismeretlen bankházzal tárgyal a milliós dollárkölcsonról

Londonból visszajött a város távirata, mert nem ismerik a címzetet. A városi közgyűlés második napján a liberálisok kivonultak az ülésteremből

(Cluj Kolozsvár, június 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsvár autonóm városi tanácsának tegnap első közgyűlését az előrehaladott idő miatt este kilenc órákor dr. Mihályi Tivadar polgármester felfüggesztette és annak folytatását mára halasztotta.

A mai folytatólagos közgyűlést délelőtt tíz órákor nyitotta meg Mihályi polgármester. Míg a közgyűlés első napján úgy a tanácsosok, mint a város közönségének részéről meglehetősen érdeklődés nyilvánult meg, addig a mai gyűlésen a kinevezett tanácsosok is távolmaradtak és így mindjárt a gyűlés megnyitása után felmerült a határozatképesség kérdése.

Az egész délelőtt azzal telt el, hogy Banescu professzor, a helyi liberális organizáció elnöke, azt vitatta, hogy a mai összejövetel új közgyűlés és ennek megfelelően követelte az előző ülés jegyzőkönyvének felolvasását, amelynek elkészítése az idő rövidsége miatt fizikai lehetetlenség. Éppen ezért dr. Boila Romulus, dr. Kertész Jenő, dr. Fischer Tivadar és a közgyűlés tagjainak nagy többsége Banescu felfogásával szemben azt hangoztatta, hogy a közgyűlés folytatásáról lehet csak szó. Hosszas vita után a közgyűlés Banescu javaslata ellen döntött és a közgyűlés megkezdésének délután négy órára való kitűzése mellett szavazott.

Kivonulnak a liberálisok

A kisebbségben maradt Banescu professzor erre sértődötten vette kalapját, kabátját és elhagyta az üléstermet. Banescut követte a jelenlévő Pordea dr. is, valamint a tanácsnak hivatalbéli tagja, Hancu volt liberális szenátor, aki „Hiszek egy Istenben, hiszek Ióánőkomban, Bratianu Jonelben és én is kimegyek” csatkiáltással, a jelenlévők harsogó derűltége közepette, szintén elhagyta a termet.

Az állandó tanács hatásköre

Délután négy órákor Moga főtitkár a délelőtti ülés határozata értelmében felolvassa a közgyűlés első napjának jegyzőkönyvét, majd áttérték a tárgysorozat 16. pontjára, amely a közigazgatási törvény 53. szakasza értelmében az állandó bizottság hatáskörét van hivatva megállapítani. Az állandó bizottság hatáskörének és működési szférájának megállapítása körül széleskörű vita indult meg, amelyben részt vesznek dr. Boila Romulus, dr. Fischer Tivadar, Bogdan Daica, Banescu professzor, Negrutiu és Osvada tanácsosok. Fischer Tivadar dr. javasolja, hogy október elsejéig adjanak ideiglenes meghatalmazást a választmánynak a város ügyeinek vezetésére, míg azután egy eddig elkészítendő regulament szabályozza az állandó bizottság pontos hatáskörét. Bogdan Daica professzor magára vállalja, hogy dr. Fischer Tivadarral és Banescu professzorral egyetemben ezt a regulamentet kidolgozza. A közgyűlés ilyen értelemben határozott.

Az egymillió dollárkölcson

Osvada polgármesterhelyettes referálja ezután az egymillió dolláros kölcsön sokat vitatott ügyét. Elmondja, hogy már az előző városi tanács több ülést és tanácskozást tartott

ebben a kérdésben és egy londoni bankháznak Kolozsváron tartózkodó megbízottjának, dr. Misch nevűnek a kölcsön létrejötte esetén 4 százalékos províziót helyezett kilátásba és biztosította arról, hogy a tárgyalások befejeztéig a város semmilyen más érdekcsoporttal kölcsöntárgyalásokat nem kezd. Időközben a megbízott néhányszor a bankház székhelyére is utazott és így a városnak mintegy százhatvan ezer lej kiadása van már a kölcsönre.

Miután egy kolozsvári szakértőkből álló pénzügyi bizottság a kölcsön feltételeit megfelelően deklarálta, folytattuk a tárgyalásokat a bankházzal megbízottaival. A kölcsönt nyolcvannyolc százalékos kibocsájtási árfolyamon kínálták a városnak hétszázalékos kamat mellett. Az első részletet öt év eltelté után kell törleszteni, évi 53,000 dolláros annuitással, 15-30 évig terjedő időközben. A minisztérium előzetes approbálását sikerült megszerezni, annál is inkább, mert az annuitások megfizetése a kölcsön investálásának hasznából biztosítottak látszik.

A tárgyalások közben információt szereztünk az ajánlattevő bankházakról, amelyek nagyobb részt kedvezőek voltak. Hogy a kérdést végleg rendezzük, táviratilag Kolozsvárra hívtuk a bankházak egyik igazgatóját és reprezentánsát, akik azonban mindaddig nem érkeztek meg.

A városi tanács egyébként táviratilag fordult a pénzügyminiszterhez a kölcsön ügyének sürgetésére, a sürgöny azonban visszajött azzal, hogy címzése hiányos.

A további teendőkre vonatkozólag Boila dr. kijelenti, hogy a tárgyalások eddigi menését, amelyek a provízió körül forogtak, komolytalanul tartja és javasolja, hogy az előző városi tanácsot vojják felelősségre az eddig feleslegesen elkölthött 160 000 ezer lejért. Magasnak tartja a 88 százalékos kibocsájtási árfolyamot.

Banescu professzor indítványozza, hogy a permanens bizottságot hatalmazzák meg a további tárgyalásokkal és az ügy sürgős perfectálásával.

Kolozsvár fejlődése

Általános érdeklődés közepette dr. Lucian Sándor emelkedett szólásra ezután, aki a Kolozsvár körzetének és építkezési rendszeresítésének ügyét referálta. Jelentésében megállapítja, hogy a város építkezési viszonyai a lehető legrendszertlenebbek. Bogdan Daica, Negrutiu és Banescu hívó hozzájárulásai után a város körzetének megállapítására bizottságot küldöttek ki, amelynek tagjai Kovács, Hoiescu, Olteanu és Negrutiu mérnökök, valamint a város technikai osztályának egy tagja.

Osvada polgármester helyettes közölte még, hogy a tisztviselők háznyelvének kérdése oly formában fog rendeződni, hogy a Gazdasági Akadémia Donáth-uti birtokait átengedik megfelelő kártalanítás mellett erre a célra. Közölte továbbá, hogy a város belterületén 40 hold beépítetlenül áll, amelyet szintén erre a célra fognak felhasználni. A gyűlést ma folytatják.

A blédi k... a ki...

Mitilineu külügymin...

(Bucaresti-Bukarest, június 22. Mitilineu külügyminiszter távirati közleménye a blédi konferenciáról.)

— A külügyminiszter ezeket fogadta tisztelettel részesei Mitilineu. Őt külön is kitűnően fogadták kollégái, amit a politikájának köszönhet. Fokozta Románia külpolitikai tisztségét és éppen most kapott és Nincsiestől, akik őrmint együttműködés fölött.

Hírek a k...

— Nagyon meglepnek azokkal bizonyos körök megzavarni szerették volna rekel kétségbevonták a k... gathatalan egységet. Olyan sok is kerültek napvilágra felosztott és hogy Román csak mint passzív meg... Bléde. Még a konferenciák hozzánt olyan hírek, viták folynak közöttünk. szetessen derűltéget keltet... áfoltuk és megcafolom m... A szövetségi szerződések... hogy magatartásunkat m... tottuk és mint három ösz... jöttünk Bléde. A konfer... legkedvezőbb atmoszférában hangulatban folytak.

Óvatos állás... ügyében

A konferencián végzet külügyminiszter kifejté, hogy a genfi helyzetet, ahol Br... szög magatartása bizonyos... A kisanant figyelme term... fordul Genf felé, mert a N... és a fennálló szerződések... eszközöknek tekintjük. Me... békés kiegyenlítéshez és a k... töt elkövet a Népszövetség.

— Én személyesen — nsu — nagy és meggyőző nemzetek szövetségének. mennyi problémával és ez... ezekre nézve megállapított... gatartásunkat, egyuttal me... is, hogy melyikünk fogja... tanácsában a kisanantot... genfi helyzet alakulásával... tartás akadályoz abban, melyik ez az ország, me... podunk, hogy előzetesen... kategórikus álláspontot a... tekintettel, de a kisanant... sen kijelöltük. Megvannak... ebben a kérdésben telje... legyünk.

Magyarország... franhamisítás

A külügyminiszter azu... mert álláspontját a bolgár... gyarországról szólván, kifej... bulapesti események köve... és Magyarországon viszony... és egy új Locarpohoz ve... nyos mértékben változást... tott közeledés is emiatt... szágnak bizonyítékát kel... megváltoztatja magatartás... merüljenek ezek az esemé... később egy lépést tehessün... bolgár események és romá... nulások késleltették a Ro... zótti szorosabb viszony... nalmit a balkáni Locarno.

Miért kés... szerződés

A miniszter azután rá... bejelentette Blédeben a len... megújítását, továbbá azt is, h... Franciaországgal tárgyalás...

Arcböröm
üdeségének titka
a naponta használt

JSJS
PUDER
KRÉM SZAPPAN

A blédi konferencia demonstráció volt a kisantant egysége mellett

Mitilíneu külügyminiszter bukaresti sajtóexpoziója. A francia kormányválság késlelteti a román-francia szövetséget

(Bucuresti-Bukarest, június 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mitilíneu külügyminiszter ma fogadta a sajtó képviselőit és expoziót tartott a blédi konferenciáról:

— A külügyminisztereket rendkívül bensőséges fogadtatásban részesítették — kezdte Mitilíneu. Ot külön is kitüntetett szívélyességgel fogadták kollégái, amit elődjei céltudatos külpolitikájának köszönhet. A konferencia csak fokozta Románia külpolitikájának eddigi presztizsét és éppen most kapott táviratot Benesötől és Nincsiestől, akik örömmel fejezik ki a blédi együttműködés fölött.

Hírek a kisantant feloszlásáról

— Nagyon meglepnek azok a kísérletek, amelyekkel bizonyos körök a kisantant békéjét megzavarni szeretnék volna és tendenciózus hírekkel kétségbevetették a köztünk lévő megint-gáthatalan egységet. Olyan fantasztikus állítások is kerültek napvilágra, hogy a kisantant feloszlott és hogy Románia külügyminisztere csak mint passzív megfigyelő ment volna Blédbe. Még a konferencia folyamán is érkeztek hozzánk olyan hírek, hogy rendkívül heves viták folynak közöttünk. Ezek a hírek természetesen derültéget keltek közöttünk. Megcáfoltuk és megcáfoltam mindezeket a verziókat. A szövetségi szerződések aláírása is bizonyítja, hogy megatartásunkat már előzőleg megállapítottuk és mint három színté és lojális bajjára jöttünk Blédbe. A konferencia munkálatai a legkedvezőbb atmoszférában és a legbizalmasabb hangulatban folytak.

Óvatos álláspont a Népszövetség ügyében

A konferencián végzett munkákról szólva a külügyminiszter kifejti, hogy Benes ismertette a genfi helyzetet, ahol Brazília és Spanyolország magatartása bizonyos krízist idézett elő. A kisantant figyelme természetesen fokozottan fordul Genf felé, mert a Népszövetséget a béke és a fennálló szerződések respektálása lényegesen szűkösnek tekintjük. Meg van a remény a békés kiegyenlítéshez és a kisantant minden lehetőséget a Népszövetség konszolidációjához.

— Én személyesen — hangsúlyozta Mitilíneu — nagy és meggyőződéssel híve vagyok a nemzetek szövetségének. Foglalkoztunk valamennyi problémával és eshetőséggel és mindezekre nézve megállapítottuk, követendő magatartásunkat, egyúttal megállapodtunk abban is, hogy melyikünk fogja összehívni a Népszövetség tanácsában a kisantantot képviselni. Csupán a genfi helyzet alakulásával szembeni jogos fenntartás akadályozta abban, hogy megmondjam melyik ez az ország, mert Blédben megállapodtunk, hogy előzetesen nem foglalunk el kategorikus álláspontot a genfi helyzetre való tekintettel, de a kisantant képviselőit véglegesen kijelöltük. Megvannak az indokaink, hogy ebben a kérdésben teljesen megelégedettek legyünk.

Magyarországnak explálnia kell a franhamisítási botrányt

A külügyminiszter aztán megismételte ismert álláspontját a bolgár kérdésben, majd a Magyarországról szólván, kifejtette, hogy a legutóbbi budapesti események következtében a kisantant és Magyarország viszonya, amely korrektt volt és egy új Locarno-hoz vezetett volna, bizonyos mértékben változást szenvedett és az óhajtott közeledés is emiatt késsni fog. Magyarországnak bizonyítékát kell majd adnia, hogy megváltoztatja magatartását és feledésbe kell merülnének ezek az események, hogy így majd később egy lépést tehesünk előre. A legutóbbi bolgár események és román ellenes megnyilvánulások késleltették a Románia és Bulgária közötti szorosabb viszony helyreállítását is, valamint a balkáni Locarno megvalósulását.

Miért késik a román-francia szerződés?

A miniszter aztán rámutatott arra, hogy bejelentette Blédben a lengyel-román szerződés megújítását, továbbá azt is, hogy Olaszországgal és Franciaországgal tárgyalások folynak egyez-

mény kötésére. A konferencia örömmel vette tudomásul a román-olasz pénzügyi egyezmény híret és azt, hogy a két ország közötti kapcsolatok kimélyültek, tudatában annak, hogy ezek a nemzetközi békét szolgálják. A francia-román szerződés is rövidesen aláírásra kerül.

Senki sem vállalja a pénzügyminiszterséget Franciaországban

Briand valószínűleg ismét Peret-vel alakítja meg tizenegyedik kormányát

(Páris, június 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A francia kormányválság mai hatodik napja sem hozott végleges megoldást, politikai körökben azonban valószínűnek tartják, hogy Briand még ma a késő éjszakai órákban megalkítja kormányát. Mindenesetre ugylátszik, hogy Briand, amikor a köztársasági elnök később másodízben vette át a kormányalakításra vonatkozó megbízást, sokkal könnyebbnek látta feladatát, mint amilyen a valóságban. Amilyen könnyű volt az egyes pártokkal való megállapodás, olyan nehézségek merültek fel a személyi kérdésekben.

Briand különösen a pénzügyminiszter személyét illetőleg van súlyos dilemmában, Caillaux, a Poincaré ellen tartott éles beszéde miatt nem jöhet számításba, Poincaré pedig, akinek Briand ma reggel felajánlotta a pénzügyi tárcát, a pénzügyi szakértőkkel folytatott tanácskozás után ugylátszik, hogy még ingadozik. Híre jár, hogy Poincaré azon a megbeszélésen, amelyet

késedelmet a francia kormányválságok okozzák. Oroszországra vonatkozólag kijelentette Mitilíneu, hogy Románia, mint eddig is, újból felajánlja a biztonsági szerződést, de azzal a feltétellel, hogy Oroszország respektálni tartozik jelenlegi határainkat.

A külügyminiszter ezután a sajtó-kisantant fontosságát hangsúlyozta, majd közölte, hogy a konferencián kívül külön tárgyalásokat is folytatott a két külügyminiszterrel. Beneszel a cseh agrárvámokról, Nincsiessel a bánáti román iskolákról és templomokról tanácskozott. Meg van győződve, hogy ezt a kérdést hamarosan megoldják.

ma délután folytatott Briandnál, visszautasította a pénzügyi tárcát. Ha ez a hír helytálló, akkor Briand valószínűleg Bokanovszkit fogja felszólítani a pénzügyi tárcát vállalására, amely esetben Poincaré igazságügyminiszter lesz. A kamara folyosóján ma délután a következő miniszteri tárcákról beszéltek:

- elnökség és külügy Briand,
- belügy Durand,
- igazságügy Poincaré,
- pénzügy Bokanovszki,
- hadügy Painlevé.

A tárcák beosztása esetleg változik, de ezek a személyiségek mindenesetre tagjai lesznek az új kormányának. Briand tegnap este újból felkérte Poincarét, vállalja a pénzügyi tárcát, Poincaré azonban kijelentette, hogy csak az igazságügyminiszterséget hajlandó átvenni. Briand erre Peret-nek ajánlotta fel újból a pénzügyeket. Valószínűnek látszik, hogy így sikerülni fog a krízist megoldani.

Ujra fellángolt a harc a szigeti hitközségben

Vihar a dájenválasztás körül. Az ellenzék megpatlonálta a választást

(Sighetulmarmatiei Máramaros-sziget, június 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A máramaros-szigeti ortodox zsidó hitközségben egy idő óta nem napirenden vannak a pertviszályok. A pertviszályok a tavaly lezajlott hitközségi választásokra vezethető vissza. Egy év leforgása alatt ezek az ellentétek annyira kiéleződtek, hogy a hitközség tagjainak lelki nyugalmát a szó legszorosabb értelmében teljesen felválták. Igen ijesztő állapot, hogy a többszer lelet számláló nagy szigeti zsidó hitközség, ahelyett, hogy egységesen szállna síkra az ésszerűség érdekében, a külső veszedelmekkel szemben, belső viszálykodásokkal emészti fel energiáját. A már teljesen elcsendesültnek vélt harc hullámai Teitelbaum főrabbi elhunytával, de különösen a kormányváltással kapcsolatban csapódtak össze ismét az amugy is ingadozó békéjű hitközség feje fölött. A hitközség élén álló mai vezetőség ellenzéi az új prefektus kinevezése után annak az óhajnak adtak kifejezést, hogy a mai vezetőség hagyja el a helyét. Ezt a követelést azzal indokolták meg, hogy annak idején a mai vezetőség csupán Mihályi Gábor liberális prefektus jóvoltából került a hitközség élére, ezáltal megválasztásuk illegális. A vezetőség ellenvadászát igyekezett bebizonyítani a vádak elptársaságát.

Az ellenzék vallási bíróságához, „din tórához“ hívta a vezetőséget, amely azonban eddig megjelentetlen okok miatt nem ült össze. A múlt hét folyamán ugyanebben az ügyben a választmány határozatot hozott és pedig olyan értelemben, hogy a megtartott választmányi üléstől számítva harminc nap múlva üljön össze a din tóra ebben az ügyben itélkezni. Az ellenzék, az ugynevezett néppárt tiltakozott ez ellen s követelte, hogy a din tóra azonnal üljön össze. Mindenesetre ma már megállapítható az, hogy mind a két pártnak igen nagy érdekei voltak a din tóra idejének meghatározása, illetőleg megtartása körül.

Ugyanis Teitelbaum főrabbi elhunytával szükségessé vált, hogy egy háromtagú, alrabbiból álló besz-din kerüljön a hitközség élére. Ez a három tagból álló besz-din van hivatva betölteni a rabbi pozícióját, amíg a megválasztott 14 éves kis rabbi felnő. Mivel két alrabbiból eddig is volt a hitközség élén, most még egy harmadik alrabbiból megválasztás-

sára került a sor. Ez a választás is bő alkalmat nyújtott az elcsendesült harc újabb fellángolására. Az első baj abból származott, hogy a választmány nemrég megvonta a szavazati jogot a 21—24 éves hitközségi tagoktól. Igaz ugyan, hogy eddig sem szavaztak a huszonnégy éven aluliak, de itt az ellenzék arra hivatkozott, hogy alapszabályuk szerint minden nagykorú hitközségi tag szavazhat és tekintettel arra, hogy Romániában 21 év a nagykorúság határa, engedjék meg a 21 évtől a szavazást. A választmány azonban elutasította ezt a kérést azzal, hogy a hitközségnek autonóm joga van és függetlenül az államtörvényektől intézheti el belügyeit.

A harmadik alrabbiból megválasztására vasárnap, június 20-án került a sor. Négy pályázat fatott be s e négy közül különösen számbavehetőnek mondható Grossz Zálmen Léb bártfalvi rabbi a vezetőség és a rabbipárt jelöltje és Wcis Herzl az ellenzék jelöltje. A választások iránt az egész zsidóságban óriási érdeklődés nyilvánult meg. A Polgári Körben megtartott választást rendkívüli közgyűlés előzte meg, amelyen először Joszovits Lipót hitközségi elnök beszélt, aki megállapította, hogy a gyűlés határozatképes.

Az elnöki megnyitó után az ellenzék vezetői akartak beszélni, de a nagy zajban nem tudtak szóhoz jutni. Az ellenzéki szónokok azt az álláspontot képviselték, hogy mivel az alrabbiból megválasztás igazság szerint amugy is a Din Tóra megtartása után kellene megejteni, a tagok tartózkodjanak a szavazástól és ezáltal akadályozzák meg a választás megejtesét.

Az elnökség az ellenzéknek ezt a kívánságát természetesen nem vette figyelembe s a szavazást elrendelte. A szavazati eredménye szerint 600-an adták le szavazatukat, ebből 576-ot kapott Grossz bártfalvi rabbi, a fennmaradó szavazatok pedig a többi jelöltek között oszlottak meg. Az ellenzék nagy elkeseredéssel vette tudomásul a szavazás elrendelését s az alrabbiból megválasztást megpeticionálta, azzal az indoklással, hogy a választás alkalmával nem szavazott le a hitközségi tagok abszolút többsége, amelyet az alrabbiból megkövetelnek. A hitközségnek ugyanis 1604 szavazásra jogosult tagja van, az abszolút többség tehát 802, ezzel szemben a mostani választáson csupán 600 szavazatot adtak le.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes zsidó és hitványi zsidó ság napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
Az Uj Kelet cikkjeinek utánszemléletének a leírás megjelölésével megadják meg.

A mai naptár A Lessing-affér

Lessing professzor esete nem volt az első és nem lesz az utolsó. Érttem ezt: általános politikai és társadalmi vonatkozásokban. Nagyon is igaz van Driesch professzornak, a Lessing barátjának, amikor az egész botrányt a Dreyfus-essettel hasonlítja össze. Semmi új nincs a nap alatt és legkevésbé az alantas emberi ösztönök terén. Az ugynevezett reskicónak —

Szerda
5686. Tamuz 1.
1926. június 23.

(nem szeretem ezt a szót, mert a sok használatban már nagyon is elkopott, színét-szerejét vesztett szó lett belőle — kimondjuk és többnyire rá se gondolunk, hogy mit kell érteni alatta. Mit? Mindent, ami az emberi alacsonyrendűség fenntartására irányuló törekvés, intézményessé biztosítása, — csak azért, hogy egyes kiváltságosak — és miben kiváltságosak! Nem szeltemben. A javakat és sorsokat habzósoló mohóságban kiváltságosok mennél könnyebben eluralkodhassanak az alacsonyrendűségben tartott tömegeken.) Tehát, — amit mondani akartam és amit nem is érdemes olyan nagyon mondani: az ugynevezett reskicónak mindig voltak és mindig lesznek eszközei, amelyekkel a tömegek alacsonyrendűségét intézményessé biztosítja. Mi zsidók már évezredek óta egyszerű eszköz vagyunk erre. Ha az orosz nép alkotmányt követelt: a cár pogromokat rendeztetett. A klérus erőpróbára gyűrközött Franciaországban: és a zsidó Dreyfus-botrány hónapokig tartotta igazlomban Európát. A német monarchisták vakaróznak akarnak — és kikapattak a Lessing-ügy. Mondom: nem az első eset és nem is az utolsó. Annymira megszokott dolog már ez, hogy így: általános társadalmi és politikai vonatkozásaiban engem nem is érdekel. Egészen más az, ami megkapta a figyelmet ebben a szemtelen zsidó hajzában. A Lessing professzor nyilatkozata.

Érdekes ember ez a Lessing professzor — külső megjelenésében is az, de még inkább a lelki habitusában. Nagyszerű hatalmas homlok, nyílt, férfias tekintet és a két szemöldök között két mély, függőleges barázdák. Külsőjében valami harmónikus keveréke a haragra kész bajvívónak és a rejtett értelmeket kutató tudósnak. Orszlán arc és magas homlok. És a legérdekesebb az, hogy nem is volt zsidó. Már tudniillik, hogy volt. Elaszimilálódott, németekkel összeházasodott zsidó családból származik. Apja-anyja zsidó volt ugyan, — de ő maga „kényelmi szempontból“, már ifjú korában áttért a kereszténységre. Aztán valahogyan megismerkedett a cionizmussal. Az idegen ember hidegségével és a tudás objektivitásával nézte, vizsgálta, kutatta a benne rejlő igazságokat. És éppen azért, mert egészen hideg, objektiv tudós volt — egyszerre csak úgy érezte, hogy valami furcsa melegség árasztja el a lelkét. A meglátott igazság termékenyítő melege. És mert az olyan jellemeknek mint Lessing professzor, legfelsőbb kategóriás imperatívusza az igazság: Lessing professzor bátor lélekkel levonta a szemé előtt megtáruult igazság minden konzekvenciáját. A népefelejtett, a hitehagyott Lessing professzor magára ébredt a cionizmusban — és most már nem „kényelmi szempontból“, hanem éppen ellenkezőleg, a meggyőződés minden keserves konzekvenciájának vállalásával, — megtért a népéhez, visszatért a zsidósághoz.

Nos: bármilyen érdekes is ez az eset, bármennyire is érdekes volna mint lelki problémával foglalkozni vele: ez sem új dolog a zsidóság mai-tegnapi történetében. De mert éppen messzire ható események középpontjában álló emberrel történt meg: alkalmas a példaadásra és a szimbólum erejével hat. És ez a szimbólum a következőket harcolja világgá: Drága zsidó testvéreim, ti, akik a zsidó vallás, a zsidó hit nevében tagadjátok meg a cionizmust, istenes zsidók és látni nem tudók: ime lássátok. A cionizmus történetében még egyszer sem fordult elő olyan eset, hogy a cionizmus hitehagyottá tett volna. Cionistát, aki kikeresztelkedik — olyat még nem látott a világ. De hitehagyottat, de kikeresztelkedett, akit a cionizmus térít vissza,

Coanda lesz a szenátus, Negulescu a kamara elnöke A minisztertanács ratifikálta Nimerover főrabbi szenátorságát

(Bucuresti-Bukarest, június 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormány tagjai ma délután 6 órakor Averescu tábornok elnökletével minisztertanácsra ültek össze. Averescu felolvasta a trónbeszédet, amely alig pár mondatból áll és tisztán a választásokról emlékezik meg. A kamarai és szenátusi bizottságok összeállításával foglalkozott ezután a minisztertanács. Elhatározták, hogy Coanda lesz a szenátus és Negulescu a kamara elnöke. A kormány újjaalakítása csak később fog megtörténni. A minisztertanács ezután ratifikálta az Uniunea Evreilor határozatát, amely szerint a romániai zsidóság szenátora Nimerover főrabbi lesz. Coanda és Garoflid a mások kéréseit ismertette. Mitilineu külügyminiszter ismertette a kisanant konferencia lefolyását. Averescu gratulált nekik a konferencia elért sikeréért. Manolescu beszámolója római utjáról csütörtökre maradt.

Ezután elhatározták, hogy csütörtökön lesz a parlament megnyitása előtti utolsó minisztertanács a jövő héttől kezdődőleg hetenként csak egy minisztertanácsot tartanak délelőtt.

.....
hódít vissza a zsidó hitnek és népnek: — ime Lessing professzor esete. Napi realitás és örök szimbólum egyetlen esetben. Vajjon tanultok-e belőle?

Engem csak ez a momentum érdekel az egész Lessing botrányban. (g. j.)

.....
— Miklós herceget nevezték ki az „Educatia Fizicala“ élére. Bukarestből jelentik: A Monitorul Oficial mai száma közli Miklós hercegnek, az Educatia Fizicala élére való kinevezését. Ennek az intézetnek egyébként a mindenkori trónörökös az elnöke s Miklós kinevezése Mihály törörökös nagykorúságáig szól.

— Átszervezték a belügyminiszeri sajtóosztályt. Bukarestből jelentik: A belügyminisztérium sajtóosztályát átalakították. Neve ezután Directiunea Generala Presse (Sajtóügyi vezérigazgatóság) lesz s vezetője Alexandru Theodoran ismert író. A sajtóosztályból elbocsátották mindazokat, akik nem hivatásos újságírók és politikai személyekkel bővítették ki azt.

— Dicsőszentmártonba helyezték át Andreescu kolozsvári rendőrigazgatót. Andreescu G. rendőrigazgatót a dicsőszentmártoni rendőrségre helyezték át. Helyébe Joan Debau volt dicsőszentmártoni rendőrfőkapitányt nevezték ki. Az új rendőrigazgató személye és eddigi működése teljes garancia arra nézve, hogy a kolozsvári rendőrség kintinó erőkből álló vezetősége újabb nyereségként könyvelheti el a szimpatikus Joan Debau rendőrigazgatóvá való kinevezését.

— Vilmos excsászárnak gratulálnak. Ámsterdamból jelentik: Vilmos excsászárt a népszavazással kapcsolatban számos üdvözlőtávirattal árasztották el, közöttük, amint hírlik, Vilma holland királynő is táviratozott.

— Kántorválság a szatmári ortodox hitközségnél. Mint ismeretes, a szatmári ort. zsidó hitközség már több év óta kántorválsággal küzd, aminek legfőbb oka a kántorhiányban keresendő. Az elsőrangú kántorok ugyanis nagyjából jobboldaltú országban helyezkedtek el és a megmaradt kántorokért pedig valóságos túlekedés folyik az egyes hitközségek között. Így történt, hogy ezen okok miatt a szatmári ort. hitközség sem tudott állandó jellegű kántorhoz jutni és például a múltévi főünnepéken a nagy ort. templomban a rendes előimádkozók mellett egy-egy jehangu bálbósz kellett igénybe venni. Legutóbb — mint ismeretes — a szatmári hitközség Riff Emanuel nagyváradi főkántorral szerződött le, aki azonban utóbb egyoldalúan visszalépett a szerződéstől. Most a szatmári hitközség ismét leszerződött egy muzsálikán képzett jehangu kántor, Rivel József volt kiseneyi főkántor személyében, aki július közepén foglalja el állását.

— A kolozsvári román opera nagyváradi odisszeája. Nagyváradról jelentik: A kolozsvári román opera nagyváradi vendégszereplése elé az egész város közönsége nagy érdeklődéssel nézett. A vendégjátékot 6 napra tervezték és a Heymann-szinkört vették ki, egy este 16 ezer lejt fizetve. Reklámok és újságcikkek harangozták be az opera vendégszereplését, amely csütörtökön kezdődött volna meg. A városi tanács ülésén azonban Köszegi főmérnök tűzveszélyesnek találta a Heymann-szinkört és a városi tanács betiltotta a vendégszereplést. Ehelyett felajánlotta a városi színházat a kolozsvári román operának, azonban ez nem fogadta el, mert a színház színpada technikailag nem felel meg és a nézőtér oly kicsi, hogy az igazgatóság nem látta fedezve a rezsit. A kolozsvári opera igazgatója erre elhatározta, hogy a városi tanácsot

egy millió lej kártérítésért be fogja perelni. A nagyváradi városi tanács újabb ülésén azonban mégis megengedte a Heymann-szinkörben tartandó előadásokat és így a kolozsvári opera elvégezheti kitűzött kulturprogramját.

— Windischgrätzet rabkórházba szállították. Budapestről jelentik: Windischgrätz herceg, aki a Markó utcai fogházban erősen legyöngült, tegnapelőtt olyan súlyosan megbetegedett, hogy átszállították a rabkórházba. Ha állapota nem fordul jobbra, műtétet kell rajta végrehajtani.

— Eljegyzés. Mózes Margitka Beius és Klein Mose Sombuta Mare jegyesek.

— Kétszáz gyanúsítottat tartóztattak le a Kemál elleni merényletben. Angorából jelentik: A Kemál elleni merénylet ügyében 200 gyanúsított egyént vettek őrizetbe.

* Hirdetmény. A t. kolozsvári közönség felkérte, hogy minden vásárlását 30 napon belül eszközölje, mert ezen idő alatt beszerzési árak kaphatók minden árucikk az „Au Printemps“ (azelőtt Missir) áruházban, Str. Memorandului 11. (v. Unió-utca.)

— Egy nagyváradi uriaszony tragédiája. Nagyváradról jelentik: Öt nappal ezelőtt Várad Miklósné, a Sudrits-Petróci erdőipar igazgatójának felesége, aki súlyos ideggyógyban szenvedett és luminált szedett, olyan nagy adagot talált bevenni, hogy eszméletlen állapotban találtak rá lakásában. Öt nap óta kísérleteznek felélesztésén, azonban nem sikerült és ma délelőtt kiszínezett.

— A budapesti rendőrség eleplezett egy rulett bankot. Budapestről jelentik: A rendőrség a Mátyás-téren lefűlelt egy rulett-klubot, amelynek tulajdonosa Wollimirovits László, volt szász miniszter özvegye. 25 millió értékű rulettot foglaltak le.

* Fehér fényel, kis áramfogyasztással és 8 technikai fejlettség legmagasabb fokán álló „Lungsum“ Industrial égő.

— Hírek a kolozsvári rendőrségről. A rendőrség ártalmatlanná tette Kacsó Márton megrögzött biciklitolvajt, aki szokásához híven, legutóbb is egy kerékpárt lopott el a Tordai-uton. A bicikli gazdája, Tatci Sándor azonnal jelentette az esetet a rendőrségen, amely 24 óra alatt megtalálta a tettest Kacsó személyében. — Szilágyi Sándor a Blaga autobuszon ellopott egy csomagot, tetten azonban rajta- vesztett, mert rájöttek. Átadták az ügyészségnek.

— Öngyilkos biztosítási vezérigazgató. Budapestről jelentik: Gyenes Ede, az „Anker“ biztosítóintézet vezetője szívenlőtte magát és meghalt. Tettét valószínűleg gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el.

— Egy budapesti vállalat elsikkasztotta alkalmazottai óvadékát. Budapestről jelentik: A Stella kereskedelmi és barkátozási vállalat ellen, amely másfél éve alakult, negyven alkalmazottja óvadéksikkasztásért feljelentést tett a rendőrségen. Az elsikkasztott összeg egymillió körül van. Az igazgatók közül Grünwald Sándort letartóztatták. A vállalat vezérigazgatója: Zoltán László amerikai utlevéllel a zsebében nyomtalanul eltűnt.

Chlorodont fogpaszta, Chlorodont fogpor, Chlorodont szájvízkivonat.

— Alaphőletételi ünnep. Nagyváradról jelentik: Tíz órakor ünnepélyesen rakták le a Teleki-utcai köveit. Az ünnepségen F. tésével az előljáróság valamint a zsidó prezentánsai és az épületek Schwartz József család nagyhatalmú beszédben méltóságát, majd rövid ünnepélyesen egy téglát helyeztek falában. Nussbaum Sámuel Friedmann rabbi, az ünnepségen imát mondtak és tek el. Ezután hívek a felépítendő templom helyére.

— Kialudt a Gura-Bukarestből jelentik: A Gura amely június 14-ike óta tartó kialudt és így szükségtelen használatát, amelyeket a legvetek.

— Fegyveres éjjeli külvárosban. A Kerek egyik számszámú házában dőzs történt. A házban lakó felé gyanus zajra felébredt, től, puskalövés dördültek feszegetni kezdték. Az ajtó ték és a dulakodni kezdő lövés leterítette. Felesége felszakította az ablakot és fegyveres alak gyűrűjéből rendőrszemhez szaladt, ak mellé Pop házhoz rohant. állott, a fegyveres támadók szoba padlóján verébefagyva meatók tudósítást állapított. Popot a klinikára szállították, a mozgás hivatott megállapítani éjszakai támadók.

— Nagyváradon elfűvári ékszerlovajt. Nagyváradon rendőrség elfogott vottmulu betörőt, aki kihű ismerte, hogy legutóbb 3. kolozsváron. Nagyváradon azé legutóbbi betöréséből származott. Átszállítják a kolozsvári

— Egy három és fél büntetését rágalmazó megtoldották. Szigetről napi bűnvádi ügyben hozott máramarosszigeti törvényes ítéletét keltett, hogy sikk szag cirka másfélmilliót és főtisztviselőket egyenként ítélté el. A főtárgyalás S. Stefani Antal Theodorin p. terhes vallomásokot tett. A doriut, hogy a hivatalos nála talált összegekből tartott meg és semmilyen az összegről a hatóságok hangzása után rágalmazás ekkor három és fél évre elárdekes ügy a napokban tekintettel arra, hogy S. indokokkal alátámasztani ezen a tárgyaláson is f. elkövetett rágalmaszást a fegyencot, ideje kitöltése ságra ítélté el a szigeti t.

— Targu Ocna f. tizenegyetfogytig. karestből jelentik: Targu-karostára ítélt rabok dolg elítéltnak sikerült fegyver továbbá dinamitot szerezni csoportja megtámadta az. az örök közé, két katonát Hamarosan alarmozták a amely formális harcba b. bokkal. Egy órai küzdelem közül többen megebesült újból elfogni, a többiek

Kereskedők

nőke

délután olvasta a... A ka... határoz... ása csak... ározatot, id a mó... folyását... utjáról

miniszter... tt.

perelni... én azon... inkörben... ri opera

a szál... gáz her... gyöngült, tt, hogy... nem for...

Béius és

attak le Angorából... ben 200

önég fel... on belül... ési aron... ps" (az... 11. (v.

tragé... pal ez... celerdó... idegbaj... an nagy... len álla... ta kísér... került és

zett egy... A rend... klubot, Lázárné, ó értékü

sa e 8... "lungs... 5

égről. A Márton... oz híven, Tordai... azonnal... mely 24... zemélyé... tobuszon... rajta... szségnek.

gazgató... "Anker" magát és thatatlan

asztotta... jelentik: vállalat... gyven al... tást tett... egymil... trínwald... érigazga... el a zse-

asztotta... jelentik: vállalat... gyven al... tást tett... egymil... trínwald... érigazga... el a zse-

asztotta... jelentik: vállalat... gyven al... tást tett... egymil... trínwald... érigazga... el a zse-

asztotta... jelentik: vállalat... gyven al... tást tett... egymil... trínwald... érigazga... el a zse-

asztotta... jelentik: vállalat... gyven al... tást tett... egymil... trínwald... érigazga... el a zse-

asztotta... jelentik: vállalat... gyven al... tást tett... egymil... trínwald... érigazga... el a zse-

asztotta... jelentik: vállalat... gyven al... tást tett... egymil... trínwald... érigazga... el a zse-

Alapkövetélteli ünnepély Nagyvára- don. Nagyváradról jelentik: Vasárnap dél- előt tiz óraker ünnepélyes keretek között rakták le a Teleki-utcai zsidótemplom alap- köveit. Az ünnepségen Fuchs Benjámín veze- tésével az előjáróság valamennyi tagja is meg- jelent, valamint a zsidó kulturegyesületek re- prezentánsai és az épületet adományozó néhai Schwartz József családja. Fuchs Benjámín nagyhatású beszédben méltatta az esemény je- lentőségét, majd rövid imát mondott és köz- bea egy téglát helyezett el a templom oszoka falában. Nussbaum Sámuel hitközségi elnök és Friedmann rabbi, az épülő templom papja szintén imát mondtak és egy egy téglát helyez- tek el. Ezután a hívek százai zarándokoltak a felépítendő templom helyére.

Kialudt a Gura-ocnaiti szondatüz. Bukarestből jelentik: A Gura ocnaiti szondatüz, amely június 14-ike óta tart, tegnap este magától kialudt és így szükségtelenné tette az ágyak fel- használását, amelyeket a legutóbbi napokban igénybe vettek.

Fegyveres éjjeli támadás Kolozsvár külvárosában. A Kerekdomb alatti Lunga-utca egyik szám nélküli házban ma éjjel vakmerő táma- dás történt. A házban lakó Pop György éjjel 2 óra felé gyanus zajra felébredt, de alig ugrott ki ágyá- ból, puskalövések dördültek el és kívülről az ajtót feszeregetni kezdték. Az ajtót pillanatok alatt betör- tek és a dalskudni kezdő Popot egy jól irányzott lövés leterítette. Felesége az ijedségtől felocsudva, felszakította az ablakot és a házat körülvevő 10-15 fegyveres alak gyűrűjéből megszabadulva, a legelső rendőrszembeh szaladt, aki segítséget kérve maga- mellé Pop házához rohant. A házajtaja tárva nyitva állott, a fegyveres támadóknak nyoma veszett és a szoba padlójára vérbefagyva hevert Pop. A kihívott mentők tudósítást állapítottak meg és az eszmélet- len Popot a klinikára szállították. A megindult nyomozás hivatott megállapítani, hogy kik voltak az éjszakai támadók.

Nagyváradon elfogtak egy kolozsvári ékszerlovaját. Nagyváradról jelentik: A nagyváradai rendőrség elfogta Koszoni Sándor ro- vottmúltú betörőt, aki kihallgatása alkalmával beis- mertte, hogy legutóbb 3 betörést követett el Ko- lozsváron. Nagyváradon azért tartózkodott, hogy a legutóbbi betöréséből származó ékszereket értékesít- sen. Ászállítják a kolozsvári rendőrségre.

Egy három és fél évre elítélt fegyenc büntetését rágalmozásért nyolc nappal megtoldották. Szegetről jelentik: Nem minden- napi bünvádi ügyben hozott a napokban ítéletet a máramaroszi törvényszék. Annak idején nagy feltűnést keltett, hogy sikkasztásért, — amely ösz- szeg circa másfélmilliót tett ki, — a szigeti tör- vényszék Góbán Miklós és Stefani Antal pénzügyi főtisztviselőket egyenként három és fél évi börtönre ítélte (l. a fő tárgyalás során az egyik vádlott: Stefani Antal Theodoriu pénzügyigazgató ellen igen terhes vállomásokot tett. Azzal vádolta meg Theo- doriut, hogy a hivatalos vizsgálatok kapcsán, a nála talált összegekből nyolcvanezer lejt magának tartott meg és semmilyen jelentést nem tett erről az összegről a hatóságoknak. Theodoriu a vád el- hangzása után régalmazás címén vádat emelt az ekkor három és fél évre elítélt Stefani ellen. Ez az érdekes ügy a napokban került tárgyalás alá és tekintettel arra, hogy Stefani nem tudta konkrét indokokkal alátámasztani vádját, amelyet azonban ezen a tárgyaláson is fentartott, Theodoriu ellen elkövetett rágalmozásért a három és fél évre elítélt fegyencet, ideje kitöltése után, még nyolc napi fog- ságra ítélte el a szigeti törvényszék.

Targu Ocnan fegyveresen fellázadt tizen négy életfogytiglanra ítélt fegyenc. Bu- karestből jelentik: Targu-Ocnan, ahol a kényszer- munkára ítélt rabok dolgoznak, 14 életfogytiglan elítéltnak sikerült fegyvert és katonai uniformisokat, továbbá dinamitot szerezniök. Tegnap a rabok e csoportja megtámadta az őrséget és dinamitot vetve az örök közé, két katonát súlyosan megsebesített. Hamarosan alarmirozták az egész katonai osztagot, amely formális harcba bocsátkozott a fellázadt ra- bokkal. Egy órai küzdelem után, miközben a rablók közül többen megsebesültek, kettőt sikerült közülük újból elfogni, a többiek azonban emenekültek a

hegyek közé. A főügyész azonnal a helyszínére sie- tetit és megindította a vizsgálatot, hogyan jutottak a rabok dinamithoz, fegyverhez és főként uniformi sokhoz. Távirati rendeletre katonaság indult a sző- kevények üldözésére.

A magyar nemzetgyűlésen Smith Jere- miás főbiztosot ünnepeleék. Budapestről jelen- tik: A nemzetgyűlés mai ülésén Szcitovszky háznagy bejelentette, hogy Magyarország pénz ügyi önállóságát visszanyerte. Smith főbiztos elhagyja helyét. Ez alkalommal — mondotta az elnök — e helyről meg kell emlékezni Smith érdemeiről, amit a szanalás végrehajtása terén végzet. Ezután ismertette az elnök a főbiztos önzetlen és józan politikáját. Az egész nemzetgyűlés felállva tapsolt. — Azt hiszem, — mondotta az elnök — mindnyájunk óhajá- nak adok kifejezést, amikor indítványozom, hogy a távozó főbiztosnak az egész nemzet köszönetét és hálaát tolmácsoljam s a nemzet- gyűlés mai ülésének jegyzőkönyvét díszes ki- állításban átadhassuk. Utána még több fel- szóló Smith főbiztos érdemeit ismertette.

Nyomavesztett egy máramaroszi gumi vállalat utazójának. Máramaroszi gumi vállalat utazója, Izsrael Mór, a máramaroszi gumi Favorit kefégyár utazója, igen gyanus körülmények között négy hete eltűnt. Izsrael Mór eltűnése annál is inkább feltűnést- kelte, mivel az illető családja ember és mindaddig igen példás alkalmazottja volt a fentemlített vállalatnak, aki ellen soha semmi panasz nem hangzott el. Az eddiz megállapított tényállásokból az követ- keztethető, hogy Izsrael Mór bűntény áldozata lett. Amint értesülünk, a Favorit vezetősége kitűnő u- azója nyomtalan eltűnésének utána kutatott és ebben az ügyben Vulkánról többek között arról értesít- tették a Favorit kefégyárat, hogy az ott fennálló nagyobb követelésüket, amelynek átvételére utazott le voltaképpen Izsrael, nem vette át s nem is jelent kezett Vulkánban az illető cégénél. Most már a rendőrség vette át a nyomozást ebben az ügyben, amely reméhetőleg erélyes nyomozással fényt fog deríteni a homályos eltűnésre.

Felakasztotta magát a hortobágyi pusztá csárdása. Debrecenből jelentik: Király Mihály, a hortobágyi pusztá csárdása felakasztotta magát. Fizetési zavarokba jutott a nyomozó gaz- dasági válságban és ezért követte el a gyilkosságot.

Csütörtökön indul meg a légi posta- közlekedés. Bukarestből jelentik: A légi posta- közlekedés megnyitása alkalmából csütörtökön a baneasi reptéren nagy aviatikai műing lesz, amelyen a király is megjelenik. A verseny után elindul az első postarepülőgép Galacba. Egyelőre 3 légi járat fog közlekedni és pedig Bucuresti—Galac, Bucuresti—Jasi és Bucuresti—Chisinau között. Ju- lius hóban megnyílik a Bucuresti—Constanca vo- nal is.

Fizetése képtelen lett a milánói olasz- román bank. Milánóból jelentik: Nemrégiben az egész világsajtó bejárta a milánói Itala- Romana banknál elkövetett nagyarányú szél- hámosságok híre. Ebben az ügyben ma hozták meg az ítéletet. Duca Károlyt és társát, mint fővádlottakat két és fél évi börtönre ítélték, míg a többi vádlottakat felmentették. Az el- ítélteket kötelezték az összes költségek meg- térítésére. Egyidűleg a bank igazgatója, En- rico Kirschner bejelentette a bank fizetés- képtelenségét.

Csütörtökön hirdetik ki a kolozsvári mozgószínházak filmpályázatainak eredményét. Mint értesülünk, az a bizottság, mely a kolozsvári mozgószínházak filmpályázatainak ered- ményéről dönt, befejezte munkáját. A pályázat eredményét és a nyertesek neveit csütörtökön fog- ják vetíteni a mozgószínházak, szombaton reggel a lapok is közlik.

Vizsgálat a sepsiszentgyörgyi do- hánygyár sztrájkja ügyében. Hirt adtuk arról, hogy a sepsiszentgyörgyi dohánygyárban véget ért a sztrájk. A gyárnak mintegy 1500 munkása, Crisan prefektus útján, vizsgálóbi- zottság kiküldését kérte a sztrájk oká ak ki- vizsgálására. A Monopol vezérigazgatója Negu- le cu vezérfelügyelőt és Mihaiescu vezérigazga- tót delegálta a munkásság panaszainak tanul- mányozására, illetve teljesítésére.

Csuz, reuma, köszvény és vesebaj ellen
biztos gyógyulást talál Bizusán. (Büdös- patak, Kolozsvár—Nagybányai vonal). Vasuti állomás a fürdőtelepen. Kényelmes szobák, gondos kiszolgálás, olcsó keresztény- es 75 ellátás. Elsőrangú pihecsőhely, feny- ves sétányok, kirándulóhelyek. Naponta tér- és tánczene. Állandó orvosi felügyelet.
Nyitva május 15-től szeptember 15-ig. Elő- és utószezonban kedvezményes árák. Elő- jegyzéseket elfogad: **bizusai fürdőigazga- tóság. Posta: Ileanda-Mare.**

Kérje
mindenhol **Dreher-Haggenmacher**
sörgyártmányait!
Márciusi világos
Dacia extra special.
Bavaria dupla maláta.

Hölgyeim!
Saját érdekükben hala- déktalan keressék fel
CHIC de PARIS
(Volt LÖRINCZ és TÓTH)
Főtér No 8.
divatáruházát,

mert sikerült a cégnek nagymennyiségű női divatcikket jóval gyári áron alul beszerezni. Ezen áruk elárusítása **e ho 18-án kezdődik** az alant jelzett rendkívül olcsó áron:
1 m. francia mosó delain . . lei 59
1 m. francia szövet száda . . . 59
1 m. kitűnő minőségű női ruha- vászon. minden színben . . . 104
1 m. kitűnő minőségű mintás mosó marocain 78
Kelengyevásznak
46 leltől felfelé és még itt fel nem sorolt rengeteg árucikk kerül el- adásra mélyen leszállított árák mellett.
Kérjük kirakatárainkat figyelemmel kísélni!

Kereskedők figyelmébe! Festünk bármilyen gyapju, műselyem és pa- mut fonalat szintartóan, bármilyen színre. **Végáru festés adjusztálva.** „Kristály” keimelesztő, vegytisztító és gőzmosógár, **Cluj,** Telefon 500

RHEUMA
KÖSZVÉNY
GYÓGYHELYE

RÖSTYÉN

a világon páratlanul áll. Jó polgári pensió napi 50 csehkoronától feljebb. Felvilágosításul szolgál Mg. Ph. L. Singer, Timisoara, II. Str. P. Tegle Nr. 2. Aki nem utazhat, az használja Pöstyén

iszap-házikurát.

Pi. Qua. iszapfocskák, használatra kész gamma-kompress minden gyógyszerárban, drogeriában kapható

Select-mozgó mutatja be az ismert pszichológiai filmet

A viharjós

H. Huschall és C. L. Nemann bájos regénye után készült a Carl Frölich rendezte. Fűszerepekben: Mady Christians, Albert Steinrück, Hans Bransowetter és Julius Falkenstein Monopol Transfilm

Urania-mozgó mutat be egy fényes spanyol történetet, amelyben a szerelem, gyűlölet és halál harcainak egymással a legszebb tájak közepén

Bandolero
vagy a toreador bosszúja

8 nagy felvonásban a szereplők élén a szép Renée Adorée

Apollo-mozgó

Chabert ezredes

H. de Balzac híres regénye után 5 felvonásban

Óvakodjunk az utánzattól!

Csak az a valódi

Hellmann-féle kenyér,

melyen az ez itt látható kis címke rajta van.

Din Brutarie HELLMANN sütődebbő

minden általában sült kenyeren rajta van.

Ez a címke fontos, mivel tudomásomra jutott, hogy egyes kereskedők kenyerüket, mint Hellmann-féle kenyeret árusítják.

Csomagoló cellulóza

Képviselőt és lerakat

Hartig & Hienz
Cluj-Kolozsvár

KÖZGAZDASÁG

Chrissoveloni bankár magánakciót kezdett egy német-román pénzügyi egyezmény érdekében

Kormánykörökben megütközést keltett Chrissoveloni akciója

(Bucuresti-Bukarest, június 22. Az Uj Kelet tudósítójától). Az „Argus” mai számában Chrissoveloni ismert bankár hatalmas akcióval kezd Németországgal kötendő pénzügyi egyezmény érdekében. Az akcióval kapcsolatosan illetékes helyről a következőket közlik:

„Kormánykörökben megütközést keltett Chrissoveloni bankár akciója. A Németországgal kötendő pénzügyi egyezmény kérdése ugyan nem képezheti tárgyát szemrehányásoknak, ellenben megbotránkoztató az, hogy Chrissoveloni ebből jól jövedelmező pénzügyi manővert akar követni. Akciójával kompromittálta a Németországhoz való finandális közeledés lehetőségét.”

A pénzügyminiszter új rendelettel szabályozta a forgalmi és luxusadókat

(Bucuresti-Bukarest, június 22. Az Uj Kelet tudósítójától). A pénzügyminisztérium körrendeletet küldött szét az összes pénzügyi adminisztrációkhoz, amelyben a fényvessző adó behajtásának módjait ismerteti. A vonatkozó rendelet megismétlése az adó okor, hogy különösen a nagyiparosok részéről több panasz érkezett a minisztériumba, hogy a forgalmi és fényvessző adó behajtása körül sok esetben ellentétes intézkedések történnek az illetékes hatóságok részéről. A bizonytalanságra jellemző, hogy a tizszázalékos adó helyett gyakran tizenöt százalékos adót szednek be és megfordítva. A pénzügyminisztérium ebben a körrendeletében, melyet alább ismertetünk, most pontosan meghatározza, hogy milyen cikkek milyen luxusadó alá esnek:

Selyem és selyemszövetek

Nővényi selymeket 15 százalékos luxusadó alá kell mérni, ugyanugy, mint az állati selymeket.

A nővényi selyemszövetek, épuoy, mint az állati selyemből készült anyagok 15 százalékos luxusadó alá esnek, amennyiben 50 százaléknál nagyobb selyemanyagot tartalmaznak. Az ötven százaléknál kevesebb selyemtartalmú szövetek után csak 1 százalékos forgalmi adó fizetendő.

Azok a divatárúk, amelyek teljesen selyemből készültek, ugyancsak 15 százalékos forgalmi adó alá esnek, míg azok a divatárúk, amelyek csak szegye, hímzés, vagy szőve vannak selyemmel, 10 százalékos adó alá esnek. Ha a selyemtartalom a divatárúknál kevesebb, mint 50 százalék, 1 százalékos forgalmi adó alá esnek.

Ékszerek

Az ékszerek után, ugyancsak arany, dublő, ezüst, hínazüst és alpakából készült tárgyak után tizszázalékos luxusadót kell behajtani. Az alpakából készült evőszközök után a luxusadó 15 százalékos.

Nikelezett és ezüstözött tárgyak egy százalékos forgalmi adó alá esnek.

Azok az ékszergyárak, amelyek kereskedők részére készítik gyártmányukat és a tárgyakhoz szükséges anyagot is a kereskedők szolgáltatják, a munka után egy százalékos forgalmi adót fizetnek. Saját raktárak számára, illetőleg eladásra készített cikkekről jegyzőkönyvet kell felvenni, hogy a 15 százalékos luxusadó befizetése a cikkek eladásánál ellenőrizhető legyen.

Vegyí cikkek

Egyik legutóbbi rendelkezéssel a pénzügyminisztérium a vámtörvényre való hivatkozással a különböző szájvizet, hajszeszetek luxus cikkeknek minősítette és 15 százalékos adó alá vont. A vegyígyárak ebben a kérdésben többször intervensáltak a minisztériumnál, kérve, hogy ezeket a cikkeket, mint közszükségleti cikkeket, mentesítse a magas luxusadó alól. A minisztérium a gyárosok kérését elutasította és így ezen cikkek után továbbra is 15 százalékos fizetendő.

Likörök, pezsgők
Ugyancsak 15 százalékos luxusadó alá tartoznak a különböző likörök, pezsgők és pezsgőborok. A miniszteri rendelet nem tesz különbséget a likörök között és így a 15 százalékos luxusadó mindenféle likörgyártmányra vonatkozik.

Szőmék

A szőrmék luxusadójával kapcsolatosan a körrendelet meghatározza, hogy azok a ruhadarabok, amelyeknek a gallérja, vagy csak a karkézja van szőrméve, nem esnek a tizszázalékos luxusadó alá.

Fürdők és nyaralók luxusadója

A pénzügyminisztérium elrendeli, hogy azok a fürdő- és nyaralóhelyeken, ahol a luxusadót csak a nyári hónapok alatt fizetik a kereskedők, mert az év többi részében üzletük zárva van, — a luxusadót nem harminc naponként, hanem 15 naponként mégpedig minden 15 én és 30 án kell behajtani.

¶ Nem engedélyezték a 300 vasuti ciszterna vámmentes behozatalát. Bukarestből jelentik: A kormány legfőbb gazdasági tanácsa ma délelőtt ülést tartott, amelyen mindenképp elvetették az Auxiliara-vállalatnak 300 ciszterna vámmentes behozatalára vonatkozó kérdést. Elhatározták, hogy felfüggesztik a tőkehal kivétel illetékét, mert az luxuscikkek. Coanda beszámolt a bányavidékeken történt látogatásáról. A bizottság délután is ülést tart, hogy a valuta stabilizálására vonatkozó memorandumokkal foglalkozzék.

¶ Fejődik Románia selyemfeldolgozó ipara. Bukarestből jelentik: A kereskedelem és iparügyi minisztériumban megtartott ipar felügyelői értekezleten az egyes kerületi felügyelők beszámoltak arról, hogyan van Románia gyáripára foglalkoztatva. A bemutatott adatok szerint a gyárak átlagban ugyanakkori üzemmel dolgoznak, mint 1925 első félévében. Rohamos fejlődés csak a selyemfeldolgozó iparban van, amely szakmában több új iparvállalat alakult és ugye ezek, mint a régiek jól vannak foglalkoztatva.

¶ Az import- és export-tarifák rendezése. Bukaresti jelentések szerint ipari körökben akciókat indítottak azért, hogy az importvám-tarifák végleges rendezéséig, a textil- és vasmérek mintájára improvizált vámtételek léptessenek életbe a többi szakmai cikkek behozatalára is. Az ipari érdekeltek ugyanis nem esnek megelégedve a szakmai vámbizottság

Hess

mérlege minőségi munka.

Hess Victor, Sibiu
első romániai mérleggyár.

Weisz Adolf uriszhóságát áthelyezte Calea Regele Ferdinand 17. sz. alá

lassu munkájával, am nem változtatott szak elő. Azt kéri tehát, ságok elosztására a készítéséig ideiglene életbe a bőr, fa, üveg hozatalára. Mint ismára a kereskedelemről, hogy statisztiketről, amelyek mi volnának. A statisztikát állítani, hogy a vám felügyelőségek új közölg adatokat szer mint hírlik, nem vez a minisztérium elhat szervezettek utján f beszerezni.

¶ Felfüggesztik kivétel tilalmát. Bu főbb gazdasági taná rozta a hal és lépes felfüggesztését. A jav nisztertanács elé terje

Juni

A lej Záróban 15 35, Budapest 3 gában 14-62.

Kolozsvár. Lény üzlet fejlődött ki a d nap tartott. Külföldön mindenütt emelkedett. 222-50 szantimmal folyamok a következők:

Bécs 32-60—32-80, 303—308, Páris 6-45-20, Newyork 231-00 1132, Milánó 8-40—8-5

Zürich. Zárlat: E 207-50, Newyork 516-5 1455-00, Milánó 185 pest 72-20, Belgrád 9 220-00, Varsó 33-50,

Bukarest. Dav 55 30, London 1130-0 8-46, Zürich 45-00, Brüsszel — Budapest

Bukarest. Valutá márka 55-00, leva 1 sterling 1130, francia 44-00, olasz lira 8-4-10, dollár 231-00, schilling 34-00, magyar 7-70, belga frank 7-10

SP

Amerikában les Hakoah három legj ból jelentik: A bécsi ismeretes, néhány het Allamokban. A veze meglepetés érte, hogy rikai csapatok leszerz korona és 200—500 c leszerződöttetett játékos mes, Eisenhoffer és G

Vasárnap lesz a
A Haggibbor Sportegyeszes tagjait folyó évi nap délelőtt 11 órak kávéház emeleti helyi évi közgyűlésére. A 7. Einöki megnyitó. 2 A szakosztályvezetők ellenőri jelentés. 5. U 6. Indítványok.

Haggibbor—KAC
lesz vasárnap. A H patai találkozónak vas sporttelepen. A két e mindig, most is nagy sportkedvelők körében közésének kimenetelét len, ha tekintetbe ve Haggibbor mérkőzések ját, amelyek a két csap ról ad képet. Egyrészt csapatok jelenlegi form

lassu munkájával, amellyel az eddig még meg nem változtatott szakmák importvámját készítik elő. Azt kéri tehát, hogy a nagy aránytalanságok eloszlására a végleges importtarifa elkészítéséig ideiglenes vámtarifát léptessenek életbe a bőr, fa, üveg, vegyi stb. cikkek behozatalára. Mint ismeretes, az export fokozására a kereskedelemügyi minisztérium elhatározta, hogy statisztikát készít azokról a cikkekről, amelyek mint főleg exportálhatók volna. A statisztikát úgy akarták összeállítani, hogy a vámhivatalok és az iparügyi felügyelőségek úján a minisztérium erre vonatkozólag adatokat szereztesse be. Ez az eljárás, mint hírlék, nem vezetett eredményre, miért is a minisztérium elhatározta, hogy a szakmai szervezetek útján fogja a szükséges adatokat beszerezni.

Felfüggesztik a hal és a lépesmész kivétel tilalmát. Bukarestből jelentik: A legfőbb gazdasági tanács délutáni ülésén elhatározta a hal és lépesmész kivétel tilalmának a felfüggesztését. A javaslatot a legközelebbi minisztertanács elé terjesztik jóváhagyás végett.

TÖZSDE

Június 22-én

A lej Zürichben 220.00—220.00, Párisban 15.35, Budapesten 307, Bécsben 305.00, Prágában 14.62.

Kolozsvár. Lenyhülő árak mellett élénk üzlet fejlődött ki a devizapiacra, amely egész nap tartott. Külföldön a román valuta értéke mindenütt emelkedett, a zürichi utóban pedig 22.50 szantimmal jegyezték a lejt. Az árfolyamok a következők:

Bécs 32.60—32.80, Prága 6.83—6.85 Budapest 303—308, Páris 6.60—6.70 Zürich 45.00—45.20, Newyork 231.00—233.00, London 1128—1132, Milánó 8.40—8.50.

Zürich. Zárlat: Berlin 123.00, Amsterdam 207.50, Newyork 516.50, London 2513.25, Páris 1455.00, Milánó 1855.00, Prága 1530.00, Budapest 72.20, Belgrád 915.00, Bukarest 220.00—220.00, Varsó 33.50, Bécs 73.05.00

Bukarest. Devizák: Páris 6.75 Berlin 55.30, London 1130.00, Newyork 233.00, Milánó 8.46 Zürich 45.00, Bécs 33.00, Prága 6.80, Brüsszel — Budapest —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 930, német márka 55.00, leva 1.64, török lira 124 font sterling 1130, francia frank 7.30, svájci frank 44.00, olasz lira 8.30, drachma 2.70, dinár 4.10, dollár 231.00, lengyel forint 25.00, osztrák schilling 34.00, magyar korona 33.00, cseh korona 7.70, belga frank 7.10, holland forint —.

SPORT

Amerikában lezserződtek a bécsi Hakoah három legjobb játékosát. Newyorkból jelentik: A bécsi Hakoah futballklub, mint ismeretes, néhány hetet turázott az Egyesült Államokban. A vezetőséget az a kellemetlen meglepetés érte, hogy hat legjobb játékosát amerikai csapatok lezserződtek, 17—28 millió korona és 200—500 dollár havi fizetéssel. A lezserződött játékosok között vannak: Nemes, Eisenhoffer és Guttmann.

Vasárnap lesz a Haggibbor közgyűlése. A Haggibbor Sportegylet ezután meghívja összes tagjait folyó évi június hó 27-én, vasárnap délelőtt 11 órakor kezdődő, a Palermo kávéház emeleti helyiségében tartandó rendezési közgyűlésére. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. 2. Főtitkári jelentés. 3. A szakosztályvezetők jelentése. 4. Pénztári és ellenőri jelentés. 5. Új vezetőség megválasztása. 6. Indítványok.

Haggibbor—KAC barátságos mérkőzés lesz vasárnap. A Haggibbor és a KAC csapatai találkozhatnak vasárnap délután a városi sporttelepen. A két együttes küzdelmét, mint mindig, most is nagy érdeklődés előzi meg a sportkedvelők körében. A két régi rivális mérkőzésének kimenetelét előre megjósolni lehetetlen, ha tekintetbe vesszük az eddigi KAC—Haggibbor mérkőzések eredményeinek tábellát, amelyek a két csapat változó teljesítményeiről ad képet. Egyrészt ezért, másrészt pedig a csapatok jelenlegi formáját véve tekintetbe, tel-

jesen nyílt a mérkőzés kimenetele. Mindkét egyesület vezetősége igyekszik, hogy klubjának legjobb erőiből állítsa össze a reprezentáns tizenegyet és minden reményünk megvan arra, ha az utóbbi időben szeszélyes időjárás is kedvezni fog, hogy kivételesen szép, fair és élvezetes sport-eseményben lesz része Kolozsvár sportközönségének.

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

Csókos asszony. Szerdán este a nagysikerű Zerkovitz-operette tüzte ki a színház Pintér Bős kével a címszerepben.

Vége a szép nyárnak. Schöplia Aladár finom hangulatu vígjátékára készült a színház drámai együttese. Poor Lilivel a fő női szerepben a Vége a szép nyárnak ép olyan nagy sikere lesz, mint Budapesten volt a Kawara-színházban. Marci Gizi, Áldor Julika, Kiss Margit, Homokly Pál, Cselle Lajos, Izsó Miklós és Forgács Sándor játsszák még a Vége a szép nyárnak vezetőszerepeit. Vasárnap délután megismétlik a Vége a szép nyárnak előadását.

Maricza grófnő. Pénteken este játssza még ezen a héten a színház a diadalmas sikerű Maricza grófnőt.

Szombaton új kabaré a Magyar Színházban. Szombaton nagy és változatos műsorral új kabarét ad a színház, melyen a Maricza és Csókos asszony paródiáját, Katalin és Szárazságot játsszák, azonkívül új magánszámok teszik teljessé a kabaré előadását.

Haramiák. Schiller klasszikus tragédiájának reprisze lesz hétfőn este amelyet több, mint husz éve nem játszottak Kolozsvárott. A hétfő évi háboru utáni idők mozgalmas és romantikus idejéből való tragédiának most is olyan érdeklődése van, mintha ma íródott volna. Kemény László, Forgács Sándor, Baróti Erzsébet, Mihályfi László, Cselle Lajos, Homokly, Izsó, Deésy és Kozma játsszák a Haramiák vezetőszerepeit.

Magyar Színház heti műsorja

Szerda: Csókos asszony. (14-adszor. Bérletszűnetben. Sorozatszám 443.)

Csütörtök: Vége a szép nyárnak. (Ujdonosság először. Poor Lili fellépésével. Premierbérlet 66. szám. Sorozatszám 444.)

Péntek: Maricza grófnő. (13-adszor. Bérletszűnetben. Sorozatszám 445.)

Szombat: Vidám kabaréest: Hogy lesz Maricza grófnőből Csókos asszony. (Operett-paródia. Ujdonosság.) Katalin. (Ujdonosság.) Szárazság. (Ujdonosság.) Magánszámok. (Premiérbérlet 67. szám. Sorozatszám 446.)

Vasárnap: Fel 3-kor: Vidám kabaré megismétlése: Hogy lesz Maricza grófnőből Csókos asszony. Katalin. Szárazság. Magánszámok. (Leszállított helyárrakkal. Sorozatszám 447.)

Vasárnap 6-kor: Vége a szép nyárnak. (Ujdonosság 2-odsor. Leszállított helyárrakkal. Poor Lili-vel. Sorozatszám 448.)

Vasárnap háromnegyed 9-kor: Erdészlány. (Operett-repriz új betanulással és újszereplőkkel. Pintér Bőske fellépésével. Bérletszűnetben. Sorozatszám 449.)

Hétfő: Haramiák (Dramai repriz új betanulással. Premiér-bérlet 68. sz. Sorozatszám 450.)

NYILTÉR

E rovatban közölték a szerkesztőség semmi nemű felelősséget nem vállal

Az elmúlt vasárnap délután a Poale Cedek ellenzéke rendkívüli ülést hívott egybe, hogy az egyesület telken történt építkezések ügyében felvilágosítást kérjen. Dr. Spitzer József ügyvéd előadásával az ügy teljes tisztázást nyert. A „Hétfő Reggel”-ben ezzel kapcsolatban közlemény jelent meg, amely szerint bizalmatlanságot szavaztak az elnökségnek. Ez annál kevésbé felel meg a valóságnak, minthogy erre sor nem került. Az egyesület vezetősége július tizenegyedikén rendkívüli közgyűlést hív össze, amelyen teljes világosságot fogunk deríteni néhány ágáló tag rosszakaratú és zsidótlan eljárása fölött.

A Poale Cedek vezetősége.

Írdessen az Új Keletben!

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri! közlésnél egy szó 4 lej, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állás-keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej

Jóforgalmu vidéki óráshoz társat keresek. Jellege: 100.000

Keresek 1 szoba konyhás lakást lehetőleg a központhoz közel. Alánlat: „Magas bér” jellegére a kiadóba kérek.

Házastelket keresek megvételre lehetőleg belvárosba közel. Címet a kiadóba kérek.

Insolvens kereskedők figyelmébe! Egy egyeztető cég főnöke, ki 28-án és 24-én, szerdán és csütörtökön Kolozsváron tartozkodik, elvállal egyeztetési megbízásokat biztos eredménnyel. Található a „Parsien” volt Pannónia szálloda 5. sz. szobában d. e. 10—12-ig és d. u. 4—6-ig. A legszigorubb díszkréció biztosítva van.

30 éves körorvos megházasodna. Komoly ajánlatok 250.000-ig jellegére a kiadóba kéremnek.

Ecetképzőkádák és transzportképes hordók eladó. Cím: Ecetgyár Nirastau, jud. Mures 1306

Negyven éve fennálló jóforgalmu vegyeskereskedés, berendezéssel és lakással, Szászrégentől tizenhat kilométerre levő Purcest községben kiadó. Izsák Adolf, Purcest, jud. Mu esturda. 1272

Férjhez adnám háziasan nevelt, szép és művelt lányomat intelligens zsidó iparoshoz, vagy jól szituált özvegy emberhez. Hozomány 50.000 lej, keltanya és szoba berendezés. Leveleket „Eisasz Chajit” jellegén a kiadó továbbít. 1-03

Élettársat keres önálló kereskedő, 38—45 éves hajadont vagy özvegyet. F. J. postarostante Sialeul-Silvaniei. 1-05

Perfekt könyvelő órákonyvelést, magyar-német le elezést vállal. Megkezeséseket „Perfekt” jellegére a kiadóba.

Buto ezott szoba belvárosban két izraelita fiatal embernek kiadó. Cím a kiadóban.

UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYA

Cluj, Str. Baron L. Pop 10

Legujabb könyvek

Anatole: Szilfasoron — — — — —	220
— Próbabábu — — — — —	220
— Ametisztgyűrű — — — — —	220
— Bergeret ur Párisban — — — — —	220
Ibsen: Brand — — — — —	400
Woss: Királyi — — — — —	275
Fielding: Rejtély — — — — —	150
Courts Mahler: Mikor ketten szeretik egymást — — — — —	110
Philatelus: A bélyeggyűjtés — — — — —	50
Salamon László: Végrelen élet — — — — —	60
Palesztina-Egyiptom útmutató (Baedeker) — — — — —	200
Mereskovskij: A pokol tornácában — — — — —	240
Horovics Jenő: Idegen szavak szótára — — — — —	320
Balzac: Pajzán históriák, III. kötet — — — — —	300
Curtis Jrke: A gonoszok — — — — —	50
Karinthy: Ki kérdezt — — — — —	220
Strindberg: Viharos tengeren — — — — —	260
Courths Mahler: Czoboly királyné — — — — —	110
Ludwig Wolf: Csak hat hónap még az élet — — — — —	175
Hugó Viktor: Nyomorultak — — — — —	600
Osszendorovszky: Ázsiai titkok — — — — —	440
Dr. Kovrig: Új Oroszország (1917-1925) — — — — —	528
Dr. Horyáth: A kis természetbuvár — — — — —	50
Kardos Árpád: Gombatermesztés otthon — — — — —	50
Irodalmi Lexikon 1926 évi, új — — — — —	1500
Bloch: Korunk nemi élete, új — — — — —	900
Bauer: Nő (Wie bist du Weib) — — — — —	1200

Zsidó tárgyú könyvek

Mezey: Rajzok a magyar-zsidó életből — — — — —	75
Geiger: Levelek a kitérésről — — — — —	75
Gábor: Manoello és költészete — — — — —	75
Goldziher: A zsidóság lényege és fejlődése — — — — —	75
Dr. Kiss: Salamon ibn Gabiról — — — — —	75
Dr. Blau: A talmud — — — — —	75
Dr. Alexander Bernát: Spinoza — — — — —	75
Alexandriai: Mózes élete — — — — —	120
Mahler Ede: Keleti tanulmányok — — — — —	75
Br. Eötvös József: A zsidók emancipációja — — — — —	75
Heller: A héber mese I. — — — — —	75
— — — — — II. — — — — —	75
Dr. Rubinyi: „Kis József” — — — — —	75
Dr. Sebestyén: Makai Emil — — — — —	75
Zsidó Plutarchos — — — — —	75
Ujvári: Bosszuálló isten — — — — —	96
Feuchtwanger: A herceg és zsidója — — — — —	375

Zsidó ének és zene-művek.

20 % felár.

Engel: 50 smiroth l'jadim (kiséret nélkül)	75
— zongorakisérettel I. füzet, 6 ének	97
Ebből egyes dalok: Moide anih, Elijabu hanavi, L'pol ra'am, Bad scha l'mossehe, Likrath schabath, B'mozaej schabath — — — egyenkint	50
Engel: 5 Schirej am (5 népdal)	150
Ebből egyes dalok: Ani hadal, Schnia, Klip klap — — — — —	39
Ahawath rajah, Hen hu — — — — —	51
Engel: Jaldej-ssadeh (Feldkinder) 6 ének I. rész	115
Ebből egyes dalok: Jaldej-ssadeh, Nigun, Ba, ba chawer és Zis' im, Schurath geschem — — — — —	39
Engel Jaldej-ssadeh II. f. (5 dal)	102
Ebből egyes dalok: Gamadim; Shira Chadescha; Kol haorlogin; Parrar Kajitz — — — — —	48
Engel: Hymnon lamschorer (Hymnus au den Dichter)	58
Ssaminski: El jiwne hagalil (Négyzólamu — Ani hadal (Ja, arm bin ich) (Négyzólamu)	48
Kapl'n: Numah ferach (Zongorakisérettel)	48
Engel: Kinderlieder II. füzet	150
Ebből egyes dalok: Hatapuach, Schewuoth, Purim, Maasch — — —	48
Gladstein "Ruth, Boas" (Zongora ének)	90
Engel: Jüdische Volkslieder IV. köt. — Ebből egyes dalok: Imah Hatodi, Hädam Mischenolad, Seh ruach rach, Oj nechomele, Och ach Bäjamenü — — — — —	48
Dalok Tschernichowski versekre:	
Engel: Omrim jeschna Arez — — —	58

Zongora-darabok

Engel: Jüd. Volkweisenkranz (2 és 4 kézre)	190
— Öt zongoradarab	150
Ebből egyes darabok — — — — —	48
Kopit: Freilachs — — — — —	58
Milnee: Beim Rebben zu Melave-Malke	102
Rosowsky: Poem — — — — —	115
Aisberg: Hebräische Rapsodie — — —	100
Hatikwah — — — — —	36

Hegedü - zongora

Rosowsky: An der Wiege — — — — —	102
Engel: Freilachs (Tanz) — — — — —	63
Zeitlin-Achron: Eli Zion — — — — —	63
Lwow: Wolochl — — — — —	63
Weinberg: Romanze — — — — —	126
Ssaminsky: Kleine Rhapsodie — — —	115
Gnessin: A Niggun — — — — —	48
Achron: Melodie — — — — —	115
— Tanz — — — — —	180
— Agadah — — — — —	58
— Wiegenlied — — — — —	63
— Tanz — — — — —	115

Kaphatók az

Uj Kelet könyvosztályában, utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett

Pályázat

A tincai izr. hitközség elemi iskolájánál üresedésben levő tanítói állásra pályázatot hirdetünk. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. Pályázók kérvényeiket fizetési igényük megjelölésével Timár Emil iskolászéki elnök Tinca (jud. Bihar) címére küldjék be.

Kérjen ajánlatot

FLEGLER

műipari festőállalattól, Cluj, Str. I. Rațiu [volt Kötő-uj]. Készít a legegyszerűbbtől a legdiszesebb **festő munkákat.** Címfestő, szobafestő, zománccfényező, mázó és épületfestési munkákat. Fertőtlenítés és fémegírtás jótállás mellett. Vidéki megrendelést vállal.

Telefon: 2-28, 10-47

SZÉP NYOMTATVÁNY A LEGJOBB REKLÁM

Kadima-nyomda

Cluj, Strada Baron L. Pop No. 10

Készülnek

Könyvek, füzetek, lapok, folyóiratok, zárszámadások és mindennemű bank és kereskedelmi nyomtatványok, díszes és művészies kivitelű levélpapírok, béli és esküvői meghívók, cégkártyák, névjegyek stb.

Kérjen ajánlatot

Erdély legmodernebb betűanyaggal felszerelt nyomdája

T. C. Tisztelettel értesitem, hogy „Diosőszentmártoni vizimalom lisztlerakata” cég alatt az Albina épületével szemben, **Diosőszentmártonban**

Lisztüzletet nyitottam,

ahol a jait őrlésű, valamint bányai liszteteket árusítok. Kiváló tisztelettel **Farkas Andor,** malomtulajdonos

Üvegcsiszolás!

Butor- és fali tükrök 2-8 mm. vastagságban, minden méretben és kivitelben, u. m. sarkos, ovál és barok. Finn-tükör 2 mm. vastag, eredeti táblákban és kivágva. Autóüveg. **Tükörjavítás** Üveg rézbe foglalása művészi kivitelben. Tükör és tükrözüveg-raktár. — Hajlított üveg.

„VENUS” üvegcsiszolda és tükörgyár, Frisdrich & Co. közkereseti társaság, Sibiu. Schneidergasse No 4.

Kuláns kiszolgálás. Előnyös szállítás.

Szeplőket,

májfoltokat, pattanásokat, mitesszereket és az arc bőr minden egyéb tisztatlanságait garancia mellett eltünteti a „Le Miracle” új eljárásal készített fiatalító krém. Egy tégely 80 lei. Hat tégely (arc és kéztisztító kúra) 450 lei. Főraktár: „Reductor” Cluj, Cal. Reg. Ferd. 65. Az egyedüli krém, amely maszázással eltünteti a ráncokat. Drága de jó.

Raktár a régi királyság részére: Chemosana Str. Academiei 2., Bucuresti

Dental Depot

a Weiss & Schwarz bécsi cég Cluj-i lerakata

Cluj (Kolozsvár) Egelem-n. 1., II. em.

Hirdessen az Uj Keletben

Hölgyek és masamódok!

Mindenki előtt elismert, legolcsóbb bevásárlási forrás Romániában

K. Szabó Rózsika kalapgyára

ahol a legmodernebb és izlées szalmakalapok készülnek. Eredeti bécsi modellekből újabb szállítmány érkezett. Szalmaformák 24 óra alatt végeztenek. További szíves pártfogásukat kéri tisztelettel

K. SZABÓ RÓZSIKA

Cluj, Str. Reg. Ferdinand 14.

Brassó, Kapu-utca 40. Gyár: Kapu-utca 6. sz.

Szőnyeg- és régiségkereskedését

ROSENBERG J.

áthelyez-e **G. Victoriei** (v. Kossuth L.-u.) 5. sz. alá, ahol újonnan és dusan felszerelt raktárát

nagyon olcsón

árusítja.

Preciziós

fogaskerékek

készítése **autókhöz** és egyéb gépekhez garancia és **olcsó ár** mellett.

Szabó János

Cluj, Str. Jasi'or (Nagyszamos) No 2.

A legjobb világ-márkás **zongorák** állandóan raktáron.

Engross és en detail. Részlete is.

Sternberg J. -- Oradea,

Bulv. Regele Ferdinand Telefon 4-94.

Előrekiadott. Eg kiado. hivatal és nyomda

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: 3181

Cluj-Kolozsvár, St. Baron 5. Pop (Brassai-utca) 10